[redacted]

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 60. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 28-го БЕРЕЗНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, MARCH 28, 1975 No. 60. VOL. LXXXII.

Христос Воскрес — Воістину Воскрес

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВЕ — ЦЕ СИЛА ДЛЯ ПЕРЕМОГИ

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКОГО БРАТСТВА

„Та нині Христос воскрес із мертвих, — первісток серед покійних"
(1 Кор. 15:20).

Дорогі у Христі Брати та Сестри, в Україні та в розсіянні сущі!

Із радістю вітаємо Вас великоднім привітом — Христос воскрес! — і бажаємо Вам благословенних свят Світлого Христового Воскресіння!

У світі цьому не було, нема й не може бути кращої, величнішої та славнішої події, як та, про яку сповістив янгол жінкам: — „Він воскрес!" — Це благовістя з небес, вістка з домовини, проголошення життя — Він воскрес!

О, що за могутні слова! Що за сила й надхнення міститься в них! Із якою радістю ми їх вимовляємо, із якою насолодою ми їх слухаємо, із яким захопленням їх ми повторюємо! Ми їх любимо і в них відчуваємо силу пробудження, — силу, яка „знову оживає", і дякуємо Богові за вплив цих могутніх слів на людське життя.

Але чи це все?

Спробуймо глибше зануритись в їхній життєдайний зміст, зрозуміти їхнє значення, зважити їхню вартість, зміряти їхню глибину, ширину, вишину, — їхню силу. Тільки тоді, як пізнаємо силу Його воскресіння, зможемо повністю оцінити високу таємницю та глибоку істину Божу, що міститься в цих двох словах — Він воскрес!

Подумайте тільки: що було б, коли б Христос не воскрес? — Тріюмфували б безбожники, наші вороги, і ми не мали б надії воскресіння нашого тіла і були б без Бога на світі. Але тепер ми з радістю проголошуємо: — Поглинута смерть перемогою! — і з Новозаповітним праведником питаємо: — „Де, смерте, твоя перемога? Де твоє, смерте, жало? А Богові дяка, що Він Господом нашим Ісусом Христом перемогу нам дав" (1 Кор. 15:55-57).

Воскресіння — це абсолютна сила Божа, якою Він воскресив із мертвих Ісуса Христа (Дії 4:10) і якою Він підійме й наші тіла, „щоб були подібні до образу Сина Його" (Рим. 8:29). Ми воскреснемо! (Ів. 11:23-26). Тому з вірою, що Христос воскрес, і ми йдемо назустріч нашому воскресінню, назустріч блаженній надії, коли ми „будемо подібні до Нього" — Воскреслого Відкупителя.

Хоч ворог винищує наші Церкви, хоч братство наше страждає за віру, хоч вірні служителі Церкви-Мучениці жорстоко переслідуються, ми із славною надією йдімо вперед до перемоги справедливости, перемоги воскресіння бо — ХРИСТОС ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Великдень, Року Божого 1975

Пастор Олекса ГАРБУЗЮК
Голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства

Мгр Микола БРИЧ
Генеральний секретар

ВЕЛИЧНІСТЬ І ТРАГЕДІЯ ВЕЛИКОДНЯ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

Дорогі у Христі Брати і Сестри в Україні та в розсіянні сущі — Христос Воскрес!

Навіть уже сама природа кругом нас приєднується до цієї радости воскресення Христового. Після зимового закостеніння все дивним способом знову воскресає — оживає. І голос природи, скрізь і всюди, починає славити Творця життя. Та є країни, в яких воскресіння природи весною не може послужити прикладом воскресення Ісуса Христа. В південних краях весни нема, бо там безнастанне літо. Однак це не означає, що в тих країнах нема смерти.

Щось подібно, як є краї, в яких нема весни, є також краї і люди, для яких нема Великодня. Ми вже тут не говоримо про нехристиянські народи, але нема Великодня для значного числа людей під деспотією комуністів. Безбожна влада вибрала там собі Варавву, а Христа не визнає і далі розпинає. Однак між ними смерть існує, і то вічна смерть. І це страшна трагедія нашого світу і часу.

Та найбільша трагедія є в тому, що нема Великодня і для мільйонів людей у так званих „християнських країнах"! Сам Ісус Христос сказав: „Не кожен, хто говорить до Мене: Господи, Господи! ввійде в Царство Небесне, а той, хто чинить волю Отця Мого, що на небі" (Матв. 7, 21). Саме це причина, чому для багатьох Великдень зовсім не є великий, а звичайний день. Вони в ньому шукають якогось задоволення в алькогольних напоях і в об'їданні. Причиною цього є те, що вони не тільки не чинять діл і волі Небесного Отця, але вони навіть ще належно не знають про них.

Що ж це за діла Божі і яка це воля Божа? Відповідь на це питання дав сам Ісус: „Це є діло Боже: Щоб ви вірували в Того, Кого Бог післав" (Ів. 6, 29). „Це ж є воля Того, Хто післав Мене, щоб кожен, хто бачить Сина і вірує в Нього, мав життя вічне; і воскрешу Я його останнього дня" (Ів. 6, 40). Щоб чинити Божу волю потрібно вірити в Ісуса Христа, як Агнця Божого, який постраждав за гріхи наші і воскрес для нашого оправдання. Тільки тоді ми обновляємося у Христі і воскресаємо до нового життя в Ньому. Апостол Павло про це пише: „І вас Бог оживив, що були мертві провинами й гріхами вашими ... і воскресив з Христом" (Єф. 2, 1 і 6). Такою віруючою людиною був і сам апостол Павло, коли він про себе свідчив: „Я розп'ятий з Христом; живу ж

(Закінчення на стор. 3-ій)

І ось великий счинився землетрус — ангел Господній зійшов із неба, приступив, відкотив камінь і сів на ньому. Вигляд його був, неначе блискавиця, а одежа, як сніг, біла.
(св. Матей, 28:2)

Алла КОССОВСЬКА

У ВЕЛИКОДНЮ НІЧ

Ніч оксамитна, ніч Великодня,
Над усім світом неба безодня,
Блимають лагідні вогники свіч,
Ніч Великодня, освячена ніч.

Серце тріпоче в глибокім зворушенні,
Всі почуття переміщені, зрушені.
Всі піклування усунено пріч
В ніч Великодню, задуману ніч.

На кладовищі червоні лямпади:
Душі спочилих Воскресенню раді.
Ніч таємнича, ніч Великодня,
Чом ти така незвичайна сьогодні?

Може тому, що навколо у темряві
Блимають вогники ніжно - таємні?
Може тому, що нам душі замучила
Туга за домом, гірка і жагуча?

Ти ж нам навієш, ніч таємнича,
Теплу надію, що нас ще покличе
Наша Вітчизна, наша країна
В час Великодній свого Воскресіння.

ВЕЛИКДЕНЬ НЕСЕ І СКРІПЛЮЄ НАДІЮ...

СОБОРНЕ ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ ЄРАРХІЇ ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

„Ми надіялися, що це той, що має спасти Ізраїля"
(Лука 24, 21)

Всечеснішим Отцям Духовним, Преподобним Ченцям і Черницям та Боголюбивим Вірним Помісної Української Католицької Церкви Мир у Господі і Архиєрейське Благословення!

Христос воскрес!

Великдень — це празник надії, празник надій здійснених і осягнених, а то й здобутих трудом і боротьбою. Понад усі невдачі, перешкоди, зневіри й земські неповодження з терпіннями, Великдень ясніє надземським блиском остаточної побіди і Богом благословенного успіху.

Святий Дух записав для нас пером євангелиста Луки цікаву подію про те, як два учні зі села Емаус, засумовані трагедією Великої п'ятниці, прибиті смертю і похоронами їхнього Учителя, лишають Єрусалим і друзів-апостолів зі сумним ствердженням: „А ми надіялися, що це Той, що має спасти Ізраїля". Гріб дійсно погребав їхні надії. Коли їхні думки найважчі, коли в їхніх душах зайшов смуток із безнадією, тоді Ісус приходить до них. Він — воскреслий Спаситель і побідник смерти, сам повний радости, підносить на дусі засмучених учнів і пояснює їм важну Божу правду про значення терпіння. „Чи не мав Христос постраждати і так увійти у свою славу? І, почінаючи від Мойсея та всіх пророків, вияснив їм із усіх писань, що було про нього" (Лк. 24, 25).

І отворились їм очі, вони відразу пізнали Спасителя, та він зник, щоб лишити їм важну нагоду до призадуми над своєю великою помилкою. Вони говорили до себе: чи наше серце не горіло в нас, коли Він говорив у дорозі і коли вияснив нам Писання? Негайно повертаються в Єрусалим, знаходять зібраних одинадцятьох і тих, що з ними були, у воскресній радості, з якою щасливо лучаться. Розвіяні надії обох учнів наново ожили, коли явився їм воскреслий Христос. Захитана надія відроджується Христом. Покладаючи свою надію в Христі, ми, за словами св. Павла, одержуємо „завдаток нашої спадщини для повного визволення викуплених, на хвалу його величі" (Еф. 1, 14). Відроджена надія повертає учнів з Емаусу знову до Христового гурту в Єрусалимі, щоб там унедовзі разом із іншими почати будувати на Христовім воскресінні Його Боже царство.

Великдень несе і скріплює надію в Бозі кожній віруючій людині. Трапляється тим, що вірять у Христа, що вони переходять у своєму житті не раз дні Великої п'ятниці. Це стається тоді, коли сили зла неначе потрапили викинути Христа зі щоденного життя, коли помічники темних діл радіють своїми земськими успіхами, коли подих пекла підступно намагається захитувати основи віри, коли народи починають забувати про Бога. Буває, що на вид цих усіх позірних успіхів зла, віруюча людина починає непокоїтися, попадає у зневіру. То й є вислід Великої п'ятниці, подібно, як і в учнів з Емаусу.

Великдень кожного року проголошує всім віруючим, хоч би й серед чорних хмар в історії, те світло воскреслого Христа і Його побіду. Воскрес Христос, і ми воскреснемо з Ним; живе Христос — ми житимемо з Ним. „Ми поховані з Ним через хрещення на смерть, щоб, як Христос воскрес із мертвих славою Отця, і ми теж жили новим життям" (Рим. 6, 4). Христос є Богом життя. Ця певність є такої великої ваги, що для віруючої людини ніколи нема причини чи основи до розпуки і зневіри. Нехай не знати яка трагедія перекотиться над нашим видимим світом, коли маємо віру в Христа, не будемо знищені. Земне життя не є кінцем усього нашого існування. Крім земного життя є ще вічне життя, яке добув для нас Христос своєю смертю і воскресенням. Понад землею є ще небо!

Живемо у важких часах для Божих правд. Світ свої надії поклав на матеріяльні здобутки; людина, користаючи з Богом даних здібностів, прийшла до нерозумного переконання, що Бога їй не потрібно, що вона сама потрапить створити собі щасливе життя. Потоптано Божі заповіді, замовкає молитва, неначе переміг шум світа те, що досі вчинив Святий Дух. Знову міг би пожалуватись Господь: „Дітей я виховав і виростив, а вони збунтувалися проти мене" (Іс. 1, 2). Чи знову хтось у якійсь частині земської кулі не розпинає Христа, кладе Його до гробу і тріюмфує?

Та переживаємо вже опам'ятання багатьох. Світ по-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВОНИ КАРАЮТЬСЯ, МУЧАТЬСЯ, АЛЕ НЕ КАЮТЬСЯ...

Українські та інші політичні в'язні Пермського табору розповідають про себе та умови, в яких знаходяться. Розмова зі Світличним, Кандибою, Калинцем, Пришляком, Антонюком та іншими.

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). Як уже коротко інформовано в попередньому виданні „Свободи" з інших джерел, на Захід продістався "дуже вимовний документ самвидаву, що поширюється в СССР, а саме запис інтерв'ю, що його вдалося провести діячам руху опору в Совєтському Союзі з групою політичних в'язнів Пермського концтабору при кінці 1974 року. В інтерв'ю брали участь українські політичні в'язні Іван Світличний, Іван Кандиба, Ігор Калинець, Євген Пришляк і Зиновій Антонюк, жиди Семен Глузман, Йосиф Мешенер, Ар'є-Лейб Хног і Лев Ягман, росіяни Володимир Балаханов і вірменин Баграт Шахверд'ян.

В'язні говорили насамперед про умови ізоляції, в яких їх держать таборові власті.

І. КАЛИНЕЦЬ говорив:

„Мені ясно, що це робиться тільки для того, щоб заховати факти і вчинки, що суперечать міжнародним юридичним і моральним нормам і положенням совєтської конституції. Мене, наприклад, судили лише за літературну творчість, яка взагалі не мала ані антисовєтського напряму, ані помітнішого суспільно-політичного характеру. Смішно й казати, що у моїй „справі" були будь-які державні чи військові тайни. Але мою справу розглядали на закритому процесі, на який не допущено навіть найближчої родини. І це зрозуміло: справи властиво нема, „дуже небезпечний державний злочин" вичерпався кількома цілком неполітичними поезіями і це могло здивувати навіть совєтську людину, що звикла до усього.

„Такі самі були «справи» В. Стуса, Є Сверстюка, М. Осадчого і багатьох інших.

Повний текст цього інтерв'ю політв'язнів пермських таборів буде надрукований в „Свободі" в наступному тижні і також появиться незабаром окремою відбиткою у В-ві „Сучасність".

А. М. (?) Горбаля засудили на 5 років таборів і 2 роки заслання за один-єдиний вірш «Дума»."

На питання про правне положення в'язнів, І. КАНДИБА відповів:

„Це відома справа, що совєтські власті заперечують взагалі наявність політичних в'язнів і забороняють нам називати себе політв'язнями. Ця традиція має свій початок ще у царській Росії, лише тоді політичних в'язнів називали «державними злочинцями», а сьогодні вони є ще й «дуже небезпечними»".

„Різниця ще й та, що в СССР «дуже небезпечних державних злочинців» є багато більше ніж їх було у царській Росії і власті відносяться до них більш жорстоко.

„Становище політичних в'язнів в СССР має одну важливу особливість. Якщо рахувати, що в СССР дійсно існує конституція, та що вона є основним законом, тоді більшість т. зв. політв'язнів засудили за порушення конституції незаконно. — за одну спробу покористуватися проголошеними конституцією правами. У стисломy значенні цього слова, таких людей важко взагалі назвати політиками. Але практично існує також кримінальний кодекс, який називає проголошені конституцією користування основними демократичними правами злочином, а людей, які насмілились на таке, — «дуже небезпечними державними злочинцями»".

„Тому і політв'язні трактують себе і свої вчинки по-різному: хто має на увазі конституцію як закон, — вважає себе невинним, хто покликається на кодекс, визнає свою провину. Таким чином становище політичних в'язнів в СССР є двояке вже в самих початках".

Л. ЯГМАН до цього додав:

„Таку саму розбіжність як між паперовою конституцією і реальним кодексом, ми бачимо також в положеннях виправно-трудового кодексу і дійсними правами політв'язня.

„Наведу кілька прикладів. В преамбулі основ виправно-трудового кодексу говориться про те, що відбування покарання не повинно спричинювати фізичні і моральні терпіння.

„Як тоді розуміти так часто застосовуване переведення в'язня до приміщення камерного типу (ізолятор)) на час до 6 місяців, де видають харчі за гіркою нормою № 9. Та це ж добре придуманий спосіб підірвати здоров'я людини. Ви можете уявити собі, що означає харчуватися протягом півроку за зниженою нормою, коли нормальне таборове харчування, згідно з твердженням таборових лікарів (робітників МВД), по кількох роках, як закон, викликає шлункові недуги".

І. КАНДИБА сказав ще таке:

„Політв'язнів неросійської національности обмежують в правах зокрема. Їх вивозять за межі їх республік в чужі краї і примушують жити в умовах дуже гострого клімату, до якого вони не звикли.

„Навіть на побачення, передбачені законом, їх родини не все можуть приїздити. Від цього терплять не тільки політв'язні, але і їх родичі; родини в таких випадках розбиваються. Це якраз є у інтересі властей і вони свідомо сприяють цьому, а потім пояснюють що це, мовляв, діється з політичних мотивів. Політв'я-

(Закінчення на стор. 8-ій)

УСІМ НАШИМ СПІВГРОМАДЯНАМ, ЯКІ ВІДЗНАЧАЮТЬ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ ЗА НОВИМ КАЛЕНДАРЕМ, БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
— і —
В-ВО „СВОБОДА"

СОВЄТСЬКА РЕСПУБЛІКА НЕ Є ДЕРЖАВОЮ — ТВЕРДИТЬ В. ЩЕРБИЦЬКИЙ

Київ. — В березневому числі „Комуніста України" появилася друком чергова стаття першого секретаря ЦК Компартії України і члена Політбюра ЦК КПСС В. Щербицького „Вірним курсом". У статті мова про виконання Українською ССР сільсько-господарських планів і соціялістичних зобов'язань, про „успіхи на селі" тощо. За своїм змістом стаття ця нічого нового не принесла, але в ній є коротке, проте незвичайно вимовне ствердження, що стосується реального статусу Української ССР (і очевидно будь-якої совєтської національної республіки) в системі СССР.

В. Щербицький пише: „Ударна праця хліборобів, велика організаторська і політична робота партійних, профспілкових і комсомольських організацій, радянських і господарських органів у визначальному році п'ятирічки увінчалися чудовою перемогою — республіка, як і 1973 року, продала ДЕРЖАВІ понад мільярд пудів зерна. Виконано також плян державних закупок соняшника, овочів, льону-довгунця, м'яса, молока, яєць та інших продуктів".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

У Христове Воскресіння

У найкращій порі року, як уся природа починає воскресати - пробуджуватись із зимового сну, як під ласкавішими променями сонця дерева починають наливатись життєдайними соками і перші трави починають з-під землі несміливо виставляти свої зелені голівки, християнський світ рік-річно святкує найрадіснішу подію: Воскресіння Христове! Радість цього свята в нічому не поменшує обставина, що одні з християн відзначають його за новим, а інші за старим календарним стилем, але ту найбільшу радість можемо легко зменшити, або і знівечити для себе самих таки ми самі своїм маловірством, своїми пристрастями і своїм нерозумом.

Яка ж більша радість для людини на цій землі може бути від тієї, що висловлена у великодній молитві: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував! Людина обдарована її Творцем розумом і свобідною волею, але та наша свобідна воля не відноситься до одного: кожний, хто народився, раніше чи пізніше мусить умерти! Чи ж може бути більша радість від тієї, що нам дає Воскресіння Христове!

Радість Воскресіння Христового не вичерпується на цій найбільшій для людини радості радостей. У цьому бо Воскресінні Христовому та в його символіці маємо також і справжню панацею — лік на всі наші життейські болізни, як особисті, так і громадські та національні. То ж скористаймо з цього рокового Свята Радости власне для нашої радости навіть в смутку, надії в недузі, потіхи в горю. Пам'ятаймо, що: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував!

ХРИСТОС ВОСКРЕС — ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Догма і дійсність

У Совєтському Союзі належить до „доброго тону" при кожній нагоді говорити і переконувати всіх про „переваги" колективного принципу у сільському господарстві, мовляв, щойно при суцільній колективізації сільського господарства пощастило Совєтському Союзові добитися велетенських досягнень на цьому відтинку і забезпечити безперебійне постачання зерна, промислових сільськогосподарських продуктів, молока, м'яса, яєць тощо. За відповідно підібраними статистичними даними і за грімкими фразами, однак, криється цілком інакша картина. Мільйонові і мільйонові інвестиції у сколективізоване сільське господарство за півсторіччя себе не оправдали, за що у свій час полетіла голова Нікіти Хрущова, який намагався знайти якийсь вихід із ситуації, не нарушуючи марксистсько - ленінської догми. Усуваючи Хрущова, нове керівництво КПСС під проводом Брежнєва для виправдання такого кроку, відхилили дещо заслону і показало справді жалюгідний стан на відтинку сільського господарства в СССР.

За Брежнєва почалася нова „стадія", якій на ім'я „спеціялізація і концентрація" сільського господарства. Дійшовши остаточно до висновку, що колгоспи і радгоспи у дотеперішній формі себе не виправдують, Брежнєв із своїми соратниками задумав перевести в життя одну з ідей усуненого Хрущова, а саме „укрупнення колгоспів" із організацією своєрідних агроміст. Успіх на цьому відтинку був би порятунком на двох фронтах: забезпечив би СССР у конечні сільськогосподарські продукти і не примушував би відхилитися від марксистсько - ленінської догми.

В „Правді" за 24 березня появилася редакційна стаття: „Аграрна політика партії", в якій мова про те, що „сільське господарство нашої країни впевнено перетворюється у високорозвинений сектор соціялістичної економіки. З кожним роком зміцнюється матеріяльно - технічна база колгоспів і радгоспів, збільшується виробництво продукції, підвищується добробут землеробів". Стаття закінчується ствердженням, мовляв „десятирічний досвід успішного піднесення економіки колгоспів і радгоспів, глибокі соціяльно - економічні переміни у совєтському селі переконливо засвідчують про життєву силу аграрної політики КПСС". Уся „філософія" партійної політики щодо сільського господарства спирається на згаданих „спеціялізації і концентрації".

Як насправді виглядає справа, говорить невелика інформація у „Радянській Україні" з 20 березня, де поданий звіт Комітету народної контролі УССР, який говорить про „недоліки у підготовці і розгортанні весняних польових робіт у колгоспах і радгоспах Кримської области". Ця інформація про недоліки з 1975 року нічим не відрізняється від цілого ряду аналогічних інформацій про недоліки того ж Комітету, коли йдеться про сільське господарство з-перед п'яти, десяти, чи двадцяти років. Завжди ці самі недоліки і завжди ці самі провали, чи то при весняних роботах, чи у жнива, чи осінню.

Життя не можна вбрати у прокрустове ложе ніякої партійно-ідеологічної догми. Марксизм - ленінізм з додатком нинішнього брежнєвізму не є ніяким винятком. Щоб не робили кремлівські верховоди, як би не підтасовували „статистичних карт", завжди затрати фондів і праці при їхніх методах не будуть зрівноважені прибутками.

Олександер ОЛЕСЬ

ГОТОВІ БУДЬМО!..

Готові будьмо! Близько час,
Коли святі церковні дзвони
Благовістять нам сонця схід
І сколихнуть усі кордони.

Готові будьмо! Це не сон:
Я бачу натовпи великі,
Обійми, сльози на очах,
І теплі стиски рук, і крики.

О, дзвони, радісно гудіть,
Надію лийте в тужні груди...
Дивіться: в натовпі — Христос,
Дивіться: люди — знову люди!

свящ. Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ПРО ВІДВІДУВАННЯ ХРАМУ

I

Усі відвідуючі Батьківщину однодушно свідчать, що храми там переповнені. Очевидно, ми враховуємо, що храмів там залишилась дуже мала доля взагалі, а діючих — цілком мало з них. Але інший момент варто мати на увазі: там дуже і вперто переслідують за релігійні переконання, а ці переконання виявляються якраз у першу чергу у відвідуванні храму. Совєтська система знайшла способи заглянути дуже глибоко в людське серце, знайшла способи і впливи на нього, на те серце, одначе цілковито підкорити дух чоловіка їм не вдалося. І, звичайно, не вдасться!

А храми переповнені. У деяких церквах правиться без перерви, тобто щодня. І храми переповнені. Навіть не зважаючи на іншу, дуже важливу прикмету: люди підозрівають деяких духовників, що вони агенти влади. І для нашої тут свідомости та практики цілком незрозуміла, фантастична лінія логіки: „що він (священослужитель) робить, це його діло, Господь йому суддя, а для нас він просто знаряддя Божої ласки". Тут клясичний приклад навчення св. Іоана Золотоустого про достойність священослужителів. У наш час особливого зіпсуття, Господь наглядно вибирає Собі знаряддя без огляду на наше мірило достойности...

І храми там переповнені... А ми, тут, дуже кричимо про беззаконність переслідування релігії в СССР. Вони ж із того почали, вони не скривали своїх намірів, вони завжди вперто, твердо і, як хочете, чесно, заявляли про своє протирелігійне наставлення, про наміри викорінити християнську свідомість із душі чоловіка. Тут, в єдиному випадку, вони нас не перехитрили чи не обдурили. Все це ми повинні були знати від самого початку...

Отож храми там, у нас на Батьківщині, переповнені нашими братами, сестрами, близькими. Скажім інакше: відвідування храму в совєтських, жахливих, фантастичних обставинах, стало життєвою конечністю, потребою душі чоловіка. У храмі Божому люди знаходять полегші, заспокоєння, балянс усіх своїх затруднень, знаходять рівновагу духовних протиріч, знаходять місце для висловлення своїх вдячних почувань.

У порівнянні із тим станом, наша релігійна практика щонайменше незадовільна. Бо наші храми, у пропорційному відношенні, пустують. Люди „не мають часу" відвідувати храму Божого; „ніколи до церкви заглянути"...

Мені тут хотілося б розглянути кілька основних положень про в і д відування храму, із тих, які впливають, або існують, як аргумент, у всіх міркуваннях про відвідування храму Господнього, у день, призначений для нього. Бо, на жаль, існують у нас різні, навіть „біблійні" та позитивні докази на те, що не конче відвідувати храм Божий. Можна, мовляв, молитися на самоті, і воно, навіть, можливо, краще...

Основна наша драма в тому, що ми втратили реальність церковности. Ми, українська політична еміграція, існуємо й живемо як фрагмент якоїсь уявної української рації, що автоматично освячує і узаконює усі та всякі наші потягнення. Що ми б не почали, до чого б ми не додумалися, це — одинока й єдина істина та правда, а все інше — від лукавого. Звідси й уся логіка наших думок, цілий комплекс нашого світогляду. Ми, звичайно, відвідуємо храм Божий, коли там правиться „в намірені українського народу", або коли правимо панахиду за спокій душ наших ближніх, або часом, навіть, щоб подати за здоров'я болящого когось із ближніх. А поза тим ми, звичайно, дуже не маємо часу; або завжди особливо чимось важним, невідкличним зайняті, чи збиранням до театру, чи приготуванням до пікніку, чи підготовкою якоїсь академії, концерту, імпрези...

Півстоліття тому ми мали дуже ефектний аргумент: не розуміємо, мовляв, цієї мертвої церковної мови, не розбереш, про що йдеться і що саме правиться... Тепер же, коли все по-українському, часто тільки крутять носами: не той, мовляв, переклад, не так, як треба. Але до храму не ходять... Тобто, ніби, тому й не ходять...

До цих, дуже теоретичних міркувань, долучуються більше реальні, таки загально прийняті виправдання невідвідування храму Господнього, із якими мені довелося особисто познайомитися. Це, в першу чергу: НІКОЛИ, отче Сергію, нема часу, просто, рада б душа до раю, так ось щоденні турботи не пускають...

Інший, відважніший аргумент, звучить приблизно так: я нічого злого не роблю, живу праведно, без гріхів, і нема мені чого ходити до церкви. Ще інший — пахне просто філософією: „я молюся може й більше від вас, але чому мушу це показувати перед людьми, часто багато гіршими і недостойними; це моя особиста справа, нікого вона не обходить і нікому заважати не повинна". Як там воно в серці чоловіка, не мені грішному, знати, але факт залишається: у нас, на свободі, люди до церкви не ходять...

(Продовження буде)

М. Сосновський

СОВЄТСЬКА „РЕСПУБЛІКА" – ЦЕ НЕ ДЕРЖАВА

В українських і неукраїнських статтях і книжках на тему устрою СССР, його державно - політичної структури, місця і ролі окремих національних совєтських республік багато дечого написано. Коли йдеться про совєтських авторів, то всі вони без ніякого винятку заступають погляд, що СССР є „союзною державою", що об'єднує цілий ряд національних республік, кваліфікованих державами з усіми суверенними правами, включно до права на вільний вихід з СССР. Західні автори, спеціялісти конституційного права, оспорюють таке твердження совєтських вчених, вказуючи на те, що у випадку СССР ми маємо справу тільки із сповидною формою такого союзу нібито суверенних держав - республік. Фактично, СССР не типова централізована унітарна держава.

Основним аргументом, що ним користуються совєтські автори, є окремі статті конституції СССР і конституцій республік. Ці конституції мали б доводити, що СССР — це справжній союз республік з повноцінними правами державних утворень. Совєтські автори, однак, дуже дбайливо обминають всяку дискусію, що стосується не тільки виразно формального аспекту проблеми, а й фактичної дійсности, реальної ситуації щодо відносин між республіками і центром в Москві, підопічного характеру республік, суцільного браку суверенности у рішеннях на відтинку внутрішньої і зовнішньої політики, національного господарства, бюджетування тощо.

В конституції кожної совєтської республіки написано, що вона є „соціялістичною державою робітників і селян" з обов'язковим додатком, що вона „добровільно об'єдналася з іншими рівноправними совєтськими соціялістичними республіками" і що вона „поза межами статті 14 конституції СССР . . . здійснює державну владу самостійно, зберігаючи повністю свої суверенні права".

Відповідником цих фраз у конституціях „союзних республік" є дотичне зформулювання цих самих понять у конституції СССР, яка у статті 1 стверджує, що „Союз Совєтських Соціялістичних Республік є соціялістична держава робітників і селян", а в статті 13 — вже модифіковано — „союзна держава, утворена на основі добровільного об'єднання рівноправних совєтських соціялістичних республік".

Ясно, що між статтями 1 і 13 є суттєва протирічність у визначенні характеру СССР, що, очевидно, зумисно зроблене, пропускаючи з статті 1 уточнення „союзний", а наголошуючи унітарний характер СССР як держави. Але це ще не надто важливе. Набагато важливішою і засадничого порядку є ославлена вже стаття 14 конституції СССР, яка має гумові рамки, що їх можна в міру потреби і побажань розтягати і з цього совєтський режим постійно і максимально користає, систематично звужуючи вже на самому початку обмежені права т.зв. суверенних республік. Чейже дуже загальна аналіза 14 статті конституції СССР розкриває навіть для неспеціяліста в конституційному праві, що на практиці означає „суверенність" і „державність" совєтських республік. Вистане тут тільки зауважити, що ця стаття 14, визначуючи компетенції СССР як „союзної держави", автоматично обмежує стосовні суверенні права „союзних республік".

Идеться тут про обмеження прав на відтинку зовнішньополітичному („союзні республіки" мусять достосовуватися до встановленого союзним урядом „загального порядку у взаємовідносинах ... з іноземними державами") у питаннях війни і миру, збройних сил (теоретично „союзні республіки" можуть мати свої „військові формування" — не збройні сили! — але відповідно до напрямних союзного уряду. На практиці ні одна з республік цих „військових формувань" не має), охорони державної безпеки, банковости, транспорту, випуску грошей і кредитів, державного забезпечення, освіти, законодавства.

Найважливіше, однак, це справа державного бюджету. Згідно з конституцією СССР „до віддання СССР ... належить . . . затвердження єдиного державного бюджету СССР і звіту про його виконання, встановлення податків і доходів, що надходять на утворення бюджетів союзного, республіканських і місцевих". Т.зв. „суверенна республіка" може тільки акцептувати назначений в центрі в Москві бюджет на даний рік і єдиним завданням її уряду є дбати про виконання цього назначеного бюджету і всіх визначених Москвою т. зв. „народно-господарських плянів". На практиці це означає, що республіканський, нібито „державний", республіканський апарат (Рада міністрів, Верховна рада, Верховний суд) є тільки адміністратором з волі „союзного уряду" на території даної „союзної республіки". На цьому закінчується вся його реальна роля і його дійсні можливості. Кільча друго- чи третьорядних т.зв. республіканських міністерств не рятують і ніяк не міняють ситуації. Так зв. союзно - республіканські міністерства є безпосередньо залежні від Москви і є подумані, щоб додатково обмежувати компетенції „союзних республік".

Все це треба мати на увазі, коли ми будь-коли говоримо про „союзну" совєтську республіку як про „державу". Мусить бути ясно, що такою державою у нормальному значенні цього слова республіка в СССР не є. Такі висновки треба зробити, не зважаючи на всі багатотомові писання совєтських конституційних „експертів", які з чорного роблять біле, а з білого чорне.

В. Щербицький про „республіку" і про „державу"

Питанням характеру „совєтської республіки" ми були б не займалися, коли б нам не довелося прочитати статті члена Політбюра ЦК КПСС і першого секретаря ЦК Компартії України В. Щербицького „Вірним курсом" у „Комуністі України" ч. 3 (березень), 1975. Обговорюючи питання „народно - господарських плянів" в СССР і в Україні, він в одному місці дещо сказав на тему справжнього характеру Української ССР. Тут сталося щось подібне до його короткого, але вимовного розкриття числа українців в Українській ССР, про що ми вже мали змогу писати, а що відтак комуністичні автори окреслили, як „друкарську помилку" у совєтській пресі.

Пишучи про „досягнення" Української ССР у сільському господарствії про виконання плянів, В. Щербицький написав просто таке:

„Ударна праця хліборобів велика організаторська і політична робота партійних профспілкових і комсомольських організацій, радянських і господарських органів у визначальному році п'ятирічки увінчалися чудовою перемогою — **р е с п у б л і к а**, як і 1973 року, продала **д е р ж а в і** понад мільярд пудів зерна. Виконано також плян державних закупок соняшника, овочів, льону-довгунця, м'яса, молока, яєць та інших продуктів" (стор. 16 підкр. мої — М.С.).

Як бачимо, виразно, ясно і відкрито. Хто ж краще, як власне сам В. Щербицький, який стоїть сьогодні на чолі Української ССР, знає, що собою являє українська совєтська „республіка", яка має здавати ДЕРЖАВІ, тобто СССР, свої сільсько - господарські продукти. На звичайній мові оця фразеологія В. Щербицького протиставляє поняття совєтської „республіки" поняттю справжньої держави, якою в розумінні цього українського „боса", є тільки СССР зі своїм урядом. Державою в такому контексті не є Українська ССР — вона є тільки РЕСПУБЛІКОЮ, тобто найзвичайнісінькою адміністративною московською одиницею з сповидними державними атрибутами, як гимн, прапор, конституція, міністерство закордонних справ, яке ніде, нічого і нікого не репрезентує, Рада міністрів Верховна рада і т. д. і т. п.

Така є дійсність і так її бачать самі верховоди Москви в Україні. З цим вони навіть, як бачимо, й не криються хоч час до часу, при якійсь нагоді часом заговорять про „суверенну українську державу" — Українську ССР. Зі слів В. Щербицького бачимо, що статус республіки не є однозначним зі статусом держави і цієї його заяви в „Комуністі України" не можна забувати.

Іванна Савицька

З МОГО ВІКНА

— Ви дуже побожна, — сказала одна пані своїй добрій знайомій. Завжди сідаєте в церкві у першу лавку...

Хтось спитає: — Невже побожність розцінюють вибором церковної лавки? Авже, що ні! Вибір місця у Божому храмі залежить виключно від нас самих. Між тими, що з привички сідають у задні лавки, є поважне число таких, молитву яких Господь вислухає найперше, і глухим буде на просьби мирян, що довго стоять на колінах перед самими образами, чи сідають у перші лавки. Бо не від місця у церкві, і не від свічення свічок залежить наша побожність. Вона у нашому серці, в нашій душі, у сумлінні, і коли вони не в порядку, даремно засвідчуватимемо побожність сідаючи що-неділі перед самим тетраподом.

Те саме відноситься до молитви. Одно набожне Отче Наш, відмовлене у підземці, більше варте, як механічна, бездушна молитва перед ліжком.

Бо не важне, — де молимося, але як молимося. Годинне стояння на колінах на ксамитному клячнику часто поступається короткій молитві з твердої автобусової лавки.

І одно мовчазне Богородице, один знак хреста, чи тільки набожна думка скоріше доходять до Бога, чим десять „Вірую", відмовлених бездушно на показ, чи тільки із звичайної привички.

Тут не йдеться про форму, йдеться про зміст.

Справді бо, як же часто людську побожність і „добрі" діла міряється фальшивою міркою.

КУК В СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ ПРОГРАМ НА РАДІО-СТАНЦІЯХ

Вінніпеґ (КУК). — Адвокат П. Климків, член Екзекутиви Комітету Українців Канади з Вінніпеґу, виступив іменем Централі КУК на публічних переслуханнях Канадської Комісії Радія і Телевізії в Оттаві 12 березня цього року, обороняючи потребу передавання українських та інших етнічних програм на радіо-станціях Канади.

ГАННА КОЛЕСНИК 6-го КВІТНЯ СПІВАТИМЕ В ЧЕСТЕРІ

Честер, Па. — У неділю, 6-го квітня, о 4-ій год. по пол. тут в „Алумнай Авдиторіюм" Вайднер Колледжу відбудеться самостійний концерт недавньої солістки Київської опери меццо-сопрано Ганни Колесник, присвячений українському композиторові Дмитрові Бортнянському у 150-річчя його смерти. Концерт спонзорує Місцевий Відділ ООЧСУ. Програма концерту складатиметься із творів українських композиторів - клясиків Д. Бортнянського, М. Березовського, А. Веделя та українських пісень.

П. Андрієнко-Данчук

ПИСЬМЕННИЦЯ ПРАВДИ...

2

Наглядачі вчинили погром цієї повісти за нібито „наклеп на радянську дійсність", у московській „Правді" з'явилась стаття „Брехлива повість" і т. д.

Несподіваний вибух війни врятував письменницю від фізичного знищення, як це сталося з іншими письменниками того невідрадного часу на просторах України.

Війна принесла можливість вирватися на Захід, де письменниця розгорнула свій талант і, завдяки своїй трудолюбивості, дала цілий ряд вартісних творів, що з а л и ш аться вічними в скарбниці української літератури.

В тяжких умовах і небезпеці народжувався роман Д. Гуменної „Діти Чумацького Шляху". Під грім гармат авторка започаткувала свій твір вже 1942-го року і писала до 1946, письменниця взяла собі за завдання, поставити пам'ятник своїй матері, яку глибоко любила і шанувала. Це не було легко у таборах, під фронтовими вогнями і в голоді. Воєнна хуртовина не могла побороти віри й задуму, над яким письменниця розпочала свою працю. У чотиритомовій епопеї „Діти Чумацького Шляху", письменниця зобразила долю українського села від кінця XIX ст. до сталінського лихоліття 30-их років нашого століття.

Юрій Шевельов 1948-го року пише: „Роман Докії Гуменної „Діти Чумацького Шляху", однієї з чільних представниць сучасної української прози, становить собою велику культурну цінність, як з огляду мистецького, так і з погляду мемуарно - історичного. Роман змальовує наступ більшевизму на український народ, взятих письменницею в двох головних паралельних плянах: колективізація українського села і ліквідація „куркульства" (багатших селян) з одного боку, процес винищування української культури, з другого. Дійсність схоплено і показано надзвичайно широко. Авторка сама пережила те, що описує, сама була переслідувана і зазнала змальоване на власній спині. Процес розкладу українського побуту, культури, родини тощо, подано надзвичайно переконливо".

Проф. Бойко в „Нашому Кличі", Буенос Айрес, Арґентина, в серпні 1952 року пише: „Роман Докії Гуменної „Діти Чумацького Шляху" — є одним з найвизначніших літературних явищ української літератури останнього десятиліття. Цим романом вписала Д. Гуменна своє ім'я назавжди в історію української літератури. Твір є немов літописом долі двох поколінь селянської родини, охоплюючи собою більше, як 30 років XX століття. Письменниця розгорнула широке полотнище української підсовєтської дійсности тридцятих років. Кожний, хто не пережив совєтської дійсности, прочитавши „Діти Чумацького Шляху", в силі буде відчути страхіття і відразливість совєтського режиму на Україні, а хто пережив 30-ті роки на Україні, винесе з твору поглиблене розуміння й відчуття, що сам пережив".

Авторка зробила те, чого дотепер не зробив ніхто. Вона дуже детально розгорнула картину духового двобою сторін з разюче нерівними шансами: з одного боку могутня большевицька держава, з усіма засобами, з другого — одинока людина, ізольована у всіх внутрішніх шуканнях, оперта лише на власний життєвий досвід і на успадковані соціяльні інстинкти, перейняті від своїх українських предків... Докія Гуменна підняла таємничу завісу перед світом, що робиться в душі окремої людини, коли тоталітарний терор розгромив усі форми організованої громадської опозиції і коли людині доводиться самотужки відстоювати своє право духової індивідуальности і простувати свій шлях до цілковитого протиставлення себе тоталітаризмові. Роман дає прекрасну, закінчену в собі картину соціяльних злиднів і соціяльного паразитизму в так зв. „соціялістичному" суспільстві. Показано важкий, нищівний для українського села, голод 1933 року, організований совєтською владою для ослаблення біологічної сили українського народу. Безодня народних страждань, голодна смерть безсилих людей, що втікають із сіл до міст у пошуках хліба, пухлі трупи дітей, що їх тачками вивозять до могил, голодне божевілля, а разом з цим відпочинкові вілли для володарів совєтського світу, навколо яких ходять голодні селяни з марно простягнутою рукою. Цей важкий контраст совєтської дійсности, письменниця глибоко й правдиво розкрила на сторінках свого роману.

Роман „Діти Чумацького Шляху" заслуговує не лише на те, щоб його читати, його треба студіювати у школі, з ним повинен обізнатися кожний, хто хотів би збагнути все найістотніше в житті української інтелігенції 30-их років під московсько-совєтським режимом на степовій Україні.

1952 року виходить психологічна повість „Мана", дія відбувається в Києві, письменниця стверджує, що радянській системі не пощастило продертися у внутрішнє життя української людини, і ця людина й дальше зберігає свої душевні вартості, багатство свого внутрішнього життя. Юрій Шевельов пише: „... Це є кристаль мистецького твору, це є твір новаторський, зосереджений і вглиблений у внутрішнє, він цурається зовнішніх ефектів, — цей жанр непогано репрезентував Михайло Коцюбинський, або „Під тихий вечір" Богдан Лепкий. (характерність імпресіонізму...)

(Продовження буде)

Ігор КАЛИНЕЦЬ

ТРЕНОС

над ще однією хресною дорогою

Із збірки „Підсумовуюги Мовчання" (1970 р.), присвяченої Валентинові Морозові

СТРАСТЬ ПЕРША

на голгофі
провінційного суду
Твоє світле лице
гастоколом гвинтівок
відгородили

самотньо
двигаєш хрест

таке ще немічне
наше плече

СТРАСТЬ ДРУГА

змахнула Україна
з ока потаємну
сльозину

Господи
аж світиться
прозорий гурток
плакальниць

але вигодувала
ненька
власним шпіком
легіони шпиків

СТРАСТЬ ТРЕТЯ
і ті дві
що були розп'яті
побіг Христа

нині
маскують
високу голгофу
галуззям кодексів

у прокурорській тозі
ховають
розбійницький ніж

СТРАСТЬ ЧЕТВЕРТА

свіжий хрест

недаремно плаче
з нього
космацька живиця

о він
ще послужить
замість іконостасу
у нашому
обкраденому храмі

СТРАСТЬ П'ЯТА

юродовий народцю
можеш спокійно
метушитись
адже нині
земля
не стряслася

а темряву
що з неба
попелом
дочасно
тобі на голову
осіла

ти й таю
не добагаєш

СТРАСТЬ ШОСТА

без зради

проданий нашим безсиллям

не один побратим
ще нині
відсахнеться

навіть без серебреників
можливо пошкодуєш
тоді
за біблійним юдою

СТРАСТЬ СЬОМА

мовчить наш отець
а мати
до кривавих слідів
припадає

пригинися
мамо Бога
що стала
й нашою матір'ю
за нами

дай і нам
торкнутися
негаснугих слідів

СТРАСТЬ ВОСЬМА

понад натовпом
металом
пойнялись
страдальні руки
дружини

Вероніко
ти хотіла обтерти
окривавлене лице

ногами шматують
полотно

що стане
стягом

СТРАСТЬ ДЕВ'ЯТА

відверни лице своє
від них

але зроби так
щоб у моїй душі
стояв завжди

образ твоєї
терном увінганої
голови

СТРАСТЬ ДЕСЯТА
з любови до нас
прийняв на себе
таку страшну
кару

щоб спасти нас
від найбільшого
гріха

байдужости
до в о г н ю

ВЕЛИКДЕНЬ НЕСЕ І СКРІПЛЮЄ НАДІЮ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

малу починає тратити довір'я у свою мудрість, свою техніку та озброєння. Сповнилося Боже слово, сказане пророком Ісаєю: „Я знівечу мудрість премудрих і розум розумних" Іс. 29, 14; 1 Кор. 1, 19). Тривога починає появлятися і в серцях закаменілих. Великдень приносить заляканому людству запевнення, що Бог живе, що Божа рука кермує долею народів, що жоден руїнник людський не знищить віри у вічне життя. Переможний Христос вкладає у зламане людське серце надію і слова запевнення: „У світі зазнаєте горя, але кріпіться, бо я переміг світ" (Ио. 16, 33). Святий Божий рік, який цього Великодня переживаємо, хай допоможе світові примиритися з Богом і віднайти згублену дорогу до Нього.

Великдень несе надію і українському народові. Церква й нарід в Україні переживає день Великої п'ятниці. Поховані в гробі модерних катакомб, привалені каменем забуття серед інших народів, десятки і сотні тисяч найкращих синів і дочок запроторені на заслання і в тюрми. Понад два мільйони українського народу розкинені по всіх континентах світу. По-людськи говорячи, — нізвідки надії на поміч. І ось у ці світлі й радісні великодні дні, ми, Ваші владики, во главі із нашим Блаженнішим, що разом несемо той Хрест нашого Страсного тижня, пригадуємо Вам усім, що останнім словом у Христовій науці не є гріб, але життя; не смерть, але безсмертя; не П'ятниця, але Воскресення. Воскресною піснею до Вас усіх кличемо: „Нехай воскресне Бог і нехай порозбиваються Його вороги і нехай повтікають від Його лиця всі, що ненавидять Його" (Пс. 67, 1).

Та й у нашому житті тут у вільному, як ми кажемо, світі, скільки трудноцщів, терпінь, прикрих переживань та перешкод захитали нашими надіями! Журба за долю нашої Церкви і різні перешкоди для забезпечення своєї помісности й розвитку через один патріярший провід, багатьох довело до вислову: „а ми надіялися". Великі втрати на чужині, які поносимо через денаціоналізацію, страту віри, перехід на інший обряд теж примушує висловитись — „а ми надіялися". Успішні затії ворогів і мовчанка на ту несправедливість у світі, чи не примушує неодного сказати — „а ми надіялися"? Роз'єднання між своїм народом і його провідниками, брак однодушности, коли йдеться про великі справи, чи не кличе в сумлінні добрих і відданих людей словами — „а ми надіялися"?

Погляньмо ще раз на учнів з Емаусу. Коли небезпека для них була найбільша, тоді поміч Божа була біля них найближча. Вони пильно слухали Христових слів і поучень. Хто повнить Божу волю і слухає Божого слова і поступає так, як хоче Бог, тому Бог не відмовить благодатної помочі. Це теж зміст Христової великодньої побіди. Користаймо з тієї свободи вільних країн, що її нам дав Бог, і розбудовуймо наше церковне й народне життя, що буде запорукою сповнення наших надій у Христі Господі. На Рідних землях в Україні такої можливости немає. Таку можливість дав нам Бог отут. Тому святкуймо Великдень у дусі християнської України. Зберігаймо скарби нашого обряду в його повній красі. Любім наш гарний український обряд, що так чудово й поетично описує цю великодню надію. Обряд — це не тільки церковні чини, відправи, але весь вияв Богопочитання; він охоплює і віру, і мораль, і аскезу, і всі прояви релігійного життя, та й свою мову в ньому мають також іконографія, архітектура й мистецтво. Соборовий декрет „Про східні католицькі Церкви", який десять років тому ввійшов у життя нашої Церкви, пригадує нам про наші давні традиції і наказує нам повернутися до тих скарбів нашої церковної давнини. „Усі східні християни нехай знають і нехай будуть певні, що вони завжди будуть могти і будуть повинні зберігати свої законні літургічні обряди та свої правила... (Вони) мають те все зберігати з найбільшою вірністю; саме вони самі повинні з дня на день набиратися щораз то більшого знання цих справ та щораз то досконалішого послугування тим знанням, а якщо вони через обставини часу чи осіб неслушно від них відхилились, нехай намагаються повернутись до прарідних традицій" (ч. 6). Працюймо так, щоб українська Церква була серед інших помісних Церков як рівна з рівними у вселенській Церкві. Будьмо повні самопосвяти для нашої Церкви. Нашою жертвенністю і працею поставмо українську Церкву на давній її висоті, щоб вона ясніла патріяршим діядемом. Хай наша надія в це ніяк не послаблюється на вид непригожих обставин. Для справ Божих все є запевнена побіда, а український патріярхат, це справа Божа.

Великдень є запорукою відродження і оновлення церковного й національного життя в Україні. Більшої трагедії як Велика п'ятниця історія не записала, але й більшого тріюмфу як Великдень не знає історія! Переможний Христос поможе, що по теперішніх лихоліттях на землях наших прадідів під великоднім подихом, як леготом весни, відбудуються церковні храми, обновляться їх престоли, загомонять літургійні пісні, відновляться прощі до печер, обителів і монастирів у Києві, у Львові, в Почаєві, Гошові, Зарваниці й Жировицях.

Щоб це могло статися, нам треба в дусі Святого ювілейного року впасти перед всемогутнім Богом в молитві та покаянні обновити себе, як закликували нас до цього наші літургійні молитви на початку Великого посту. Примирення з Богом і з нашими співбратами-людьми має бути найважнішою річчю нашого життя. Тільки в мирі з Богом ми зможемо піднести наші надії, ми можемо почути слово Христа, що ним Він веде, освячує і напоминає.

На другому місці пригадаймо про цей величний заклик нашої Церкви на Великдень. „Друг друга обнімім, простім вся Воскресенієм!" На вид такої любови уступлять усякі перешкоди. Любов перших християн добувала для Христа найбільш запеклі серця поган. Наша взаємна любов проламає і трудноці, в яких знаходимося. Любов до Церкви і свого народу викличе подив у тих, що нас не знають.

Щоб ми не пропали серед теперішнього поганського світу, звернім увагу на наші молоді родини. Родина — це основа народу, це надія народу. Погляньмо, як у Старім завіті Господь дбав, щоб Його Ним вибраний нарід не зійшов з доброї дороги і не згубив свого посланництва. Господь напоминає, щоб сини ізраїльського народу не брали собі жінок із поганського роду, з чужого роду, щоб у той спосіб не стратити великих Богом даних обітниць і завдань. Старий Авраам каже до свого найстаршого слуги: „Я заклинаю тебе перед Господом, Богом неба й землі, що не візьмеш ти моєму синові жінку з дочок хананаян, серед яких я перебуваю" (Бут. 24, 3)). В іншій книзі св. Письма, що зветься Товит, що виховувала цілі покоління Ізраїля, кажеться теж: „Не бери жінки-чужинки, що не з родини твого батька, бо ж ми сини пророків..." (Тов. 4, 12). Скільки молодих людей стратило віру й благословення Боже в родині, в якій Бог був незнаний, Божий закон нешанований, подружжя одність не бережена! Ми, Ваші владики, журимося долею українських родин на чужині і передусім небезпеками т. зв. мішаних подруж. Україна була славна тим, що високо цінила сімейне життя і берегла в ньому Божі заповіді і високо цінила сімейне життя і берегла в ньому віді і високо цінила святу Тайну п о д р у ж ж я. Коли будуть здорові х р и с т и я н с ь к і родини, буде здоровим і християнським наш нарід. У здорових християнських родинах будуть плекатися так потрібні нам священичі й монаші покликання, буде плекатися бажання служити своєму народові, буде виховуватися дух жертви для добра своєї Церкви й народу. Ми наголошували це в Різдвяному посланні, будемо постійно про цю велику й важну і святу справу Вам пригадувати й надальше. За українську родину на чужині! Шануймо самі себе, шануймо своїх предків, тоді й інші будуть нас шанувати.

Завдяки воскреслому Христові ми не попали зовсім у темряву. Завзятість темних сил не стала остаточною перемогою. Людська злоба ще не здавила зовсім радости надії. Ясність Великодня б'є ще для нас із неба, радість Воскресення іскриться з наших очей і вогонь любови оживляє віруючі серця. Нехай воскреслий Христос завітає до душ нашого віруючого народу, наповнить їх радощами великодніх благодатей, запевнить нас усіх надією остаточної перемоги добра над злом, світла над темрявою, життя над смертю.

Благословення Господнє на Вас!

Христос воскрес, воістину воскрес!

Дано на Великдень 1975 р. Б.

† *ИОСИФ (СЛІПИЙ-КОБЕРНИЦЬКИЙ-ДИЧКОВСЬКИЙ)*
Патріярх і Кардинал і пр.

† *МАКСИМ (ГЕРМАНЮК)*
Архиєпископ-Митрополит вінніпезький українців Канади

† *АМВРОСІЙ (СЕНИШИН)*
Архиєпископ-Митрополит філядельфійський українців у ЗСА

(Слідують підписи всіх інших Владик Помісної Української Католицької Церкви).

ВЕЛИЧНІСТЬ І ТРАГЕДІЯ ВЕЛИКОДНЯ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

уже не я, а живе Христос у мені" (Га. 2, 20). І тільки така людина може дійсно і щиро вітатися словами: „Христос воскрес!" І щиро відповідати: „Воістину воскрес!"

На жаль, навіть і для деякої частини сучасних християн Христос не воскрес. Для них Ісус ще й далі мертвий і прибитий до хреста. Він у них десь загублений. Ще для інших, хоч Він і воскрес, то Він якийсь безсилий. Для ще інших, Христос не воскрес у тілі, а тіло Його тільки десь зникло. Для них не має значіння, що після Свого воскресення Ісус виясняв своїм учням: „Дивіться на руки Мої і на ноги Мої, що це Сам Я. Дотикайтесь Мене і вбачайте, бо дух тіла і костей не має, а Я маю" (Луки 24, 39).

Це саме Господь каже нам і цього великоднього ранку. Він вимагає від нас віри. Віри в живого, в побідного, діючого Ісуса Христа, як нашого Спасителя, Учителя і Володаря. Без цієї віри „не можна вгодити Богові" (Євр. 11, 6). Нехай ніяке зневір'я не охоплює нас, ані наш рідний нарід, особливо в ці особливі часи.

Свято Христового Воскресення — це величне свято, свято життя і перемоги Христа над силами зла, смерти і темряви. Йому належить будучність. У цьому відношенні про Ісуса говориться: „І яка безмірна велич Божої сили до нас, що віруємо, — згідно діяння могутности сили Його, яку Бог об'явив у Христі, воскресивши Його з мертвих і посадивши Його праворуч Себе на небі, вище всякого правління, і влади, і сили, і панування, і всякого імени, що назване не тільки в цьому віці, але і в майбутньому. І все підкорив Бог під ноги Христа, і звеличив Його понад усе, як Голову Церкви" (Єф. 1, 19-22).

З нагоди Свят Воскресення Христового, вітаємо всіх наших членів і приятелів, українців усіх віровизнань, а особливо тих, що працюють для добра свого народу і терплять за свої релігійні та національні переконання в Совєтському Союзі, нашим традиційним привітом: Христос воскрес! Воістину воскрес!

Великдень, 1975 року Божого.

ВОЛОДИМИР БАГРІЙ, Президент

Паст. ВОЛОДИМИР БОРОВСЬКИЙ, Секретар Консисторії Української Євангельсько-Реформованої Церкви в екзилі.

КОНГРЕС ПРОГОЛОСУВАВ ЗМЕНШИТИ ПОДАТКИ НА 22.8 БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ

Вашингтон. — У середу, 26 березня, обидві Палати Конгресу схвалили компромісовий законопроєкт, який пропонує зменшити податки на 22.8 більйона долярів і запевняє, що майже всі платники федерального податку одержать між 100 і 200 долярів звороту із податку, зібраного за 1974-ий рік. Палата Репрезентантів схвалила законопроєкт 288-ма голасами проти 125-ох, а Сенат 45-ма проти 16-ох. Порівняльно велика опозиція в Палати Репрезентантів робить цілком реальною можливість, що президент Джералд Форд накладе на цей законопроєкт „вето", про що недвозначно натякнув конгресмен Джон Ровдс. лідер Республіканської меншости в Палаті. Президент волів би, щоб зменшення в податках риносило між 16 і 19 більйонів долярів, а також не погоджується із деякими постановами законопроєкту.

Проголосований Конгресом законопроєкт пропонує, щоб всі платники федерального податку одержали між 100 і 200 долярів звороту із податків, зібраних минулого року, а якщо їхній податок виносив менше ніж 100 долярів, то щоб одержали назад цілу суму податку. Крім того, у 1975-му році кожний платник податків платитиме 30 долярів менше податку за себе і за кожного члена родини на його утриманню. Особи, які не перелічують своїх відтягнень, а виповняють формулярі із так званими „стандартними відтягненнями", відтепер зможуть відраховувати 16 відсотків, замість дотеперішних 15, тобто, максимальне відтягнення на самітню особу тепер буде 2,300 долярів, замість 2,000, а для подруж буде 2,600 долярів. Мінімальне відтягнення тепер буде 1,600 долярів для самітніх платників податків, замість дотеперішних 1,300, а для бездітних подруж 1,900 долярів.

Конгрес також рішив, щоб покупці новозбудованих домів і квартир одержували податкові кредити, якщо закуп відбудеться між 13-им березня і кінцем цього року. Ці податкові кредити становили б 5 відсотків ціни хати або квартири, а максимальний кредит міг би становити 2,000 долярів.

Кожна особа, яка одержує пенсію Соціяльного Забезпечення чи дістає суспільну опіку, цього року одержить додаткових 50 долярів.

Законопроєкт також пропонує продовжити на додаткових 13 тижнів час тривання допомоги для безробітних, тобто, відтепер безробітні зможуть одержувати цю допомогу протягом 65-ох тижнів, замість тільки 52-ох.

Конгрес також рішив збільшити інвестиційні податкові кредити для підприємств із теперішних 7-ох до 10 відсотків, а також дещо зменшити податки для різних корпорацій. Натомість законодавці проголосували зліквідувати для великих нафтових фірм так звані „податкові провізії на рахунок вичерпання нафти", тобто, рішили, щоб відтепер всі великі компанії платили податки від цілого свого прибутку, а тільки малі фірми могли далі відраховувати перших 22 відсотки від суми, яка підлягає оподаткуванню.

Чергове число „Континенту" буде присвячене Україні

Ню Йорк. — В. Максимов, головний редактор недавно започаткованого журналу „Континент", поінформував, що найближче, третє, число цього журналу буде присвячене проблемам сучасної України. Матеріял про Україну відкриє есей В. Мороза „Хроніка опору". В журналі буде поміщена також стаття Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, довголітнього в'язня совєтських тюрем і концтаборів.

Журнал „Континент" видають, як відомо, совєтські російські дисиденти, які найшлися за кордонами СССР. Серед співробітників журналу є А. Солженіцин, а також і ці дисиденти, які ще находяться в СССР. В. Максимов відвідував недавно ЗСА з метою обговорити видання „Континенту" англійською мовою. В Европі „Континент" появляється російською, німецькою та італійською мовами.

Сенатор Юзик обраний до проводу Міжпарляментарної Унії

Оттава, Канада. — Пресове повідомлення канадського Сенату із 17 березня ц. р. інформує, що сенатор Павло Юзик вже другий рік підряд був обраний на члена Екзекутивного Комітету Канадської Групи у Міжпарляментарній Унії. Міжпарляментарна Унія, вперше створена в 1889-му році, а на постійній базі в 1894-му році, складається із представників парляментів або конгресів 74-ох держав, включно з державами комуністичного бльоку, і має за завдання діяти для справи світового миру шляхом заохочення своїх урядів співпрацювати в тому напрямі, головно підтримувати цілі Об'єднаних Націй. Головна квартира М і ж парляментарної Унії знаходиться в Ж е н е в і, Швайцарія.

Екзекутивний Комітет Канадської Групи, членом якого власне є сенатор Юзик, цього року складається із 28 канадських законодавців, 7-ох сенаторів і 21 члена Палати Громад. У пресовому повідомленні канадського Сенату зазначено, що сенатор Юзик особливо зацікавлений такими справами: людські права, інформація, освіта та культурні справи.

Міжпарляментарна Унія, яка, крім питання світового миру, також має за ціль поліпшити діяльність законодавчих інституцій по цілому світі, відбуває щорічні міжнародні конференції, остання з яких була в 1974-му році в Токіо, Японі

Міжпарляментарну Унію очолює Рада, до якої входять 2 представники із кожної держави - члена. Цього року президентом Ради є Г. С. Діллон із Індії, а віцепрезидентом — конгресмен Е. Дней. Дервінскі із ЗСА.

СТУДЕНТИ В НЮ БРОНСВІКУ ВИВЧАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ

„Хоч я закінчила курси українознавства, я не знала, наскільки важні та успішні українські письменники. Аж на цім курсі, коли ми могли вивчати твори наших письменників в порівнянні зі світовими, я переконалась про справжній рівень української літератури..."

„Я завжди думав, що українські літературні твори є всі однакові. Аж тут, на цім курсі, при аналізі творів Стефаника чи Коцюбинського я побачив їхню вартість. Це перший курс, на якім я читав лектуру з приємністю, а не з примусу і з нудьгою..."

Студентка третього покоління українського походження, яка вперше вивчала щонебудь про Україну написала:

„Я не можу висловити, скільки я одержала на цім курсі! Скільки я навчилась про літературні стилі і скільки авторів мене зворушили. Моя пошана, любов і подив для духа українського народу, що змагає до того, в що вірить..."

Це кілька коментарів після закінчення першого семестру викладів української літератури в Ратгерському Університеті в Ню Бронсвіку. Курс цей спонзорований українською громадою і студентським клюбом. Перший семестер виявив велике зацікавлення студентів, бо було понад 30, — це найбільше число слухачів на будь-якому курсі в славістичному відділі.

Слухачі були різного походження і з різними мотиваціями. Більшість — це українці чи українського походження — деякі вже з третього покоління. Ці останні припадково побачили в університетськім каталозі згаданий курс української літератури, і з радістю на нього записалися. Деякі слухачі були мішаного походження, а деякі — це мадяри, італійці, ірляндці, яких цікавить східня Европа чи взагалі література та історія. Студенти були з різних факультетів: від фармацевтики і теології до подагогіки і медицини.

Темою першого курсу була українська проза, в перекладах, до 1920 рр. Виклади відбуваються в англійській мові, щоб курс був доступним для ширшого кола слухачів. Під час курсу студенти писали праці (на 10 - 15 сторінок). Деякі теми були дуже успішно і цікаво опрацьовані, як напр.: „Порівняння „Чорної Ради" Куліша та „Айвенго" Вальтера Скота, „Тема війни в Турянського „Поза межами болю", „Чорна Рада" Куліша і Солженіцина „Август 1914", „Символіка землі в творах Стефаника", „Психологія дитини в оповіданнях Франка" або „Шукання особистого самовияву в творах Кобилянської".

Один студент, ірляндець, який вперше зазнайомився з Україною на цім курсі, написав працю про „Український дух прямування до незалежности через століття". Цей студент плянує після студій вступити до дипломатичної служби, — отже може колись стане в пригоді українській справі. При кінці семестру студенти писали двогодинні іспити, які більшість закінчила з відзнаючим чи дуже добрим успіхом.

На другому семестрі (весняним) темою курсу є проза (в перекладах) від 1920-1974 років в Україні і на Заході. Серед авторів, яких твори будуть аналізовані є: Довженко, Гуменна, Підмогильний, Косинка, Яновський, Осьмачка, Гончар, Шевчук, Андрієвська, Тарнавський, Осадчий і Мороз.

Крім звичайних викладів двічі в тиждень, час до часу є доповіді запрошених доповідачів, спеціялістів з історії чи літератури.

Якщо українська громада дальше піддержить курс української літератури в Ратґерсі в Ню Бронсвіку, то в 1975-76 році виклади будуть головно про українську поезію і драму.

Лариса М. Л. Залеська Онишкевич

Українці округи Берґен організують допомогу в'єтнамським втікачам

Пассейк, Н.Дж. — З ініціятиви управи Відділу УККА і при співпраці місцевих українських церков встановлено зв'язок з групою в'єтнамців, які живуть у цьому районі і розпочато збірку речей та харчів, призначених на допомогу південно-в'єтнамським втікачам, які покинули рідні сторони, втікаючи перед наступаючими комуністичними військами. При Українській Централі, 240 Гоп, Пасейк, діє Комітет, який приймає уживаний одяг та інші речі хатнього користування, а також консервовані харчі. Зібрані пожертви будуть переслані за призначенням за посередництвом допомогової акції, яка діє при Католицькій Церкві в ЗСА.

Христос Воскрес!

Омелян Мазурик – неовізантик модерної візії

Під таким наголовком паризький мистецький журнал „Ль'Аматер д'ар" з 20-го лютого 1975 р. помістив статтю, яку подаємо в перекладі; получену з великою кольоровою репродукцією картини „Воскресення" на обкладинці. Рецензент Ж. Дюбуа пише: „В часах тріюмфального матеріялізму трапляються ще малярі, що відмовляються посвятити їхню мистецьку чесноту та віру в користь більш ефектовних і корисних грошево стилів. Вони носять в глибині своїх сердець проблеми, яких не всилі ніхто заперечити.

Народжений 1937 р. в Бежаві, малому селі в Карпатах, Мазурик пережив там своє дитинство — в оточенні просяклому візантійськими традиціями.

Здобувши диплом краківської мистецької Академії, він вступає до атель'є Брішона в „École Superieure des Beaux - Arts de Paris" і влаштовується тут на постійно від 1968 р.

Хоч перфектно асимільований в паризькому мистецькому світі, маляр залишився у слов'янській духовості, у власному внутрішньому світі, з його містикою, потребою відтворення власного духового обличчя, сублімації душевних виявів та контемпляції.

З цього специфічно українсько - слов'янського духа, який потверджують численні іконостаси виконані Мазуриком, твори інспіровані релігійністю — є продовженням мистецтва його предків.

Одначе появляються теж впливи природи — нова інспірація маляра. Це пейзажі, трактовані в спонтанності, на підложжі ліризму. Це мистецтво незвичайно оригінальне і привабливе для любителя малярства, (було) виставлене в галерії „Жан Каміон" на рю де Боз'ар в Парижі від 23 лютого до 8 березня 1975 під кличем „Візії буднів і сьогоднішні ікони" презентація Мазуриком його найновіших праць".

Нам відомо, що виставка Мазурика втішалася не звичайним успіхом — неймовірною скількістю відвідувачів і їх записаних реакцій, закупленням більш половини виставки французькими колекціонерами, офертами різних виставок у Франції й інших країнах Европи, та багато іншими оптимістичними рецензіями, які можливо будуть передруковані пізніше.

Мистець Омелян Мазурик запрошений Верховним Архиєпископом Йосифом Сліпим влаштувати виставку в рамцях програми Святого Року в Римі.

По двох роках важкої праці в невідрадних обставинах, це дійсно справедливий та заслужений успіх Омеляна Мазурика, а нам усім приємність, що творчі українці ще не перевелися.

Л. Гуцалюк

Окружний З'їзд Відділів СУА в Ірвінґтоні

В неділю 9-го лютого відбувся тут Окружний З'їзд СУА Округи Ню Джерзі в якому взяли участь 54 делегати.

З Головної Управи СУА прибула голова Іванна Рожановська. Збори відкрила голова Округи Н. Вігун молитвою. Повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою присутні вшанували пам'ять померлих членок.

До Президії вибрано І. Рожанковську, А. Ратич і М. Химинець. Зборами проводила Т. Жук, а секретарювали: Н. Заремба та Л. Крамарчук.

Вибрано Комісії: Верифікаційну і Резолюційну. Голова Номінаційної Комісії Ірина Кіндарчук запропонувала нову Управу в такому складі: О. Цар — голова, І. Лисинецька — перша містоголова, І. Ратич — друга місто голова, О. Площанська — третя містоголова, М. Васілов — протоколярна секретарка, М. Полянська — кореспонденційна секретарка, О. Муссаковська — касирка, І. Кіндрачук — організаційна, М. Граб і Я. Мулик — виховні референтки, О. Бобиляк — пресова, О. Цяпка — мистецька, М. Герматій — господарська, О. Бабиляк — культурно - освітня, М. Чайківська — референтка суспільної опіки, М. Колцьо — зв'язкова референтка.

Контрольна Комісія: Н. Вігун — голова, О. Салук і М. Ґерус — членки та М. Химинець і К. Кузьма — заступниці.

Нову Управу вибрано одноголосно. У підсумках стверджено, що праця Відділів СУА проходила згідно з плянами Головної Управи та всі вив'язалися совісно зі своїх обов'язків і завдань у всіх ділянках.

На закінчення З'їзду нововибрана голова О. Цар подякувала в імені нової Управи за вибір і довір'я та просила про співпрацю.

Матильда Васілов

Павло Шевчук перевибраний головою Округи УНС Амстердаму і околиці

Амстердам, Н.Й. — В неділю, 23-го березня ц.р. відбулись тут загальні річні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу округи Амстердам, Коговз, Трой і околиці, на яких приявні делегати, репрезентанти Відділів і конвенційні делегати, перевибрали на голову відомого союзового діяча Павла Шевчука.

Збори відкрив о год. 2:30 Павло Шевчук загальним привітанням 33-х делегатів і приявного на цих зборах головного предсідника УНС Иосипа Лисогора. Однохвилинною мовчанкою вшанова[но] тих членів, які померли [з]а протязі року. Зборами [п]роводила президія в особах: інж. Роман Ракочий — голова, Василь Слободян — [с]екретар і Рассел Колодій — [з]аступник голови. Протокол минулорічних загальних [з]борів прочитав секретар Окружного Комітету Володимир Варшона. Вичерпні відомлення про працю Округи склали: голова Павло Шевчук, який з жалем повідомив, що Окрузі не пощастило виконати призначеної і квоти нових членів на 100 відсотків (виконано її тільки [н]а 75 відсотків); деякі Відділи здобули більше членів, [а]ле три Відділи втратили членів і треба в цьому році посилити організаційну кампанію, щоб здобути для УНСоюзу заплянованих 5.000 нових членів. Звіт касира, який не міг взяти участи в зборах, прочитав голова президії а звіт Контрольної комісії склав її голова Аксентій Урбан, який ствердив, що книговедення знайдено в найкращому порядку і запропонував уділити уступаючій управі абсолюторію. Звітували ще секретарі Відділів: Михайло Савків (57) І. Тарнавський (150), Рассел Колодій (191) і Василь Труфин (266).

Після звітування відбулась дискусія, в якій забирали слово: Павло Гінґерський, Иосиф Білинський, Володимир Варшона, Михайло Савків, Дмитро Олійник, Роман Ракочий і Аксентій Урбан.

Головний предсідник УНСоюзу Иосип Лисогір передав привітання зборам від Головного Уряду та поінформував про працю Головної Канцелярії, порушуючи такі справи, як фінансові трансакції (майно УНС), приходи і розходи в останньому році; Витрати УНСоюзу збільшились, враховуючи загальну підвишку ціи, кошти останньої Конвенції, перенос до нових приміщень. Також витрати „Свободи" і „Союзівки" були більші. Видавництво „Свобода" все ще приміщується в старому будинку, але треба надіятись, що перенос Видавництва відбудеться ще в цьому році. Одною з найсерйозніших проблем Головного Уряду є нова будівля, ми зустрінулись з більшими труднощами, як попередньо передбачувано, головно відносно винайму приміщень. Загальна рецесія здержала можливих льокаторів і хоч Екзекутива все ще переговорює з багатьма компаніями, вигляди однак мінімальні. Головний предсідник порушив ще ряд інших справ, між ними справу організаційну, закликаючи членів збільшити зусилля для приєднання нових членів і досягнення 5-тисячної мети, яку визначила в цьому році Екзекутива.

Після виступу Иосипа Лисогора відбулась церемонія вручення нагород особам, які приєднали 10 і більше членів. Відзначення одержали: І. Урбан (13), П. Гінґеревський (191), В. Труфин (266), Дмитро Олійник (266), Вол. Варшона і М. Савків. Золоту зірку вручено: Р. Колодієві за приєднання 35-ох членів і П. Шевчукові за 25 членів.

Опісля відбулися вибори Запропоновано і вибрано до нової Окружної Управи таких діячів: Павло Шевчук — голова, Иосип Білинський і Роман Гарасимяк — заступники, Василь Слободян і Рассел Колодій — секретарі, Осип Пащак — касир, Михайло Савків і Михайло Демчар — члени Контрольна Комісія: Аксентій Урбан, Василь Труфин і Василь Терлецький.

Після офіційного закриття, пані з Округи гостили делегатів перекускою.

Вилимантик в поклоні Кобзареві України

Вилимантик, Конн. (В. Г.) — В неділю, 16-го березня ц. р. відбулася тут в Українському Народному Домі Святочна Академія в честь Тараса Шевченка, яку підготовив місцевий Відділ Українського Конґресового Комітету Америки з видною допомогою Осередку СУМА ім. Отамана Симона Петлюри, а зокрема хору „Жайворонки" під диригентурою Лесі Здирко. Академію розпочато американським гимном і Шевченковим „Заповітом", що їх відспівав згаданий хор. Вступне слово сказав голова Відділу УККА Василь Головчак, а святочне слово виголосила пані Ірина Олійник, секретарка 387-го Відділу Українського Народного Союзу, насвітливши широко провідну думку Шевченкових творів, зупиняючись при тому на теперішньому спротиві молодого українського покоління на нашій Батьківщині. Доповідь Ірини Олійник зробила враження на присутніх, які нагородили доповідачку оплесками. Старша сумівка Ірина Здирко вміло прочитала життєпис Т. Шевченка англійською мовою.

В мистецькій частині вже згадуваний хор „Жайворонки", який діє при Осередку СУМА вже чотири роки, відспівав „Реве і стогне Дніпр широкий", „Думи мої", „Встає хмара за лиману" і „Стоїть явір над водою".

Академію закінчено відспіванням українського національного гимну.

Е. Козак виступив з першою у світі виставкою карикатур

Ню Йорк. — У неділю 23 березня ц. р. відкрито тут в галерії ЛМКлюбу виставку карикатур і малюнків Едварда Козака, яку голова Об'єднання мистців українців в Америці Михайло Черешньовський, який офіційно відкрив виставку, назвав першою того роду виставкою не тільки в історії українського малярства, але взагалі світового. Про невтомну творчість мистця і його заслуги для культури промовляв також мистець Любослав Гуцалюк, а накінці сам Едвард Козак вказував на труднощі, що їх має карикатурист: його рисунки мусять зображувати характеристичні риси даної людини, вони мусять бути „подібні", їх не можна перемальовувати чи надавати їм будь - який інший стиль. Е. Козак з великим признанням висловився про поступ культури українського суспільства: тому 30 років він був би ще не міг виступити з такою виставкою без наражения себе на „лінч", — в Західній Україні його „Комар" мав 700 передплатників, тепер „Лис Микита" має понад 3.000, при звуженій території, далеко від рідної землі. Мистець дякував публіці, яка вщерть виповнила дві залі. Всіх експонатів було 100, що їх мистець поділив на різні категорії: Портрети, Село, Композиції, Львівський Парнас і Політично - суспільні карикатури. „Львівський Парнас" стосувався 30-их рр. у Львові, — карикатури — відтворені у 1958 р. Ця пребагата і прецікава виставка, цілком інша й різна, як усі численні попередні мистецькі виставки у тій самій залі, буде відкритою ще два тижні.

Чикаґо вшанує Катерину Перелісну

Школа Українознавства і Батьківський комітет при українській православній парафії святого Володимира, запросили до Чикаґо улюблену дитячу письменницю — Катерину Перелісну. Катерина Перелісна народилася 1902 року вХаркові. Тепер живе в місті Трентові в стейті Ню Джерзі. Її твори постійно прикрашують сторінки різних дитячих журналів. Вона прекрасно змальовує в своїх віршах, п'єсах та оповіданнях пригоду та все те, що захоплює й приваблює дітей.

В суботу, 5 квітня 1975 р. Катерина Перелісна зустрінеться з учнями шкіл українознавства, для яких вона працює все своє життя.

В неділю, 6 квітня о год. 12:30 по полудні в залі парафії св. Володимира відбудеться зустріч письменниці з українським громадянством, на яку ініціятори вшанування письменниці всіх запрошують. В програмі зустрічі: доповідь про Катерину Перелісну, яку прочитає поет Юрій Коломиєць, авторський виступ та мистецька частина у виконанні учнів школи.

Вшануймо дитячу письменницю, яка своїми творами допомагає виховувати нашу зміну. Через те, що це відзначення відбудеться після Служби Божої, Батьківський комітет приготовив перекуску.

О. К.

ДВА ВІДДІЛИ СУА ВІДЗНАЧАТЬ ПАМ'ЯТЬ ЯРОСЛАВИ МУЗИКИ

Ню Йорк. — Два Відділи Союзу Українок Америки, а саме 64 і 82-й, відзначать в суботу, 5-го квітня ц.р. о год. 5-й по полудні в домівці СУА (108 — 2-га евеню) пам'ять Ярослави Музики. Участь у вечорі візьмуть: Уляна Любович, Калина Чічка-Андрієнко і Володимир Ласовський. Того ж дня буде відкрита виставка картин мисткині.

Відбулися збори відділів Академії Наук УССР

Київ. — Тут відбулися 17-18 березня загальні збори відділів Академії Наук Української ССР, на яких, як інформує РАТАУ, зроблено „підсумки діяльности колективів наукових закладів за 1974 рік" та обговорено „завдання на завершальний рік дев'ятої п'ятирічки". Як видно із повідомлення, головну увагу на зборах приділено питанням розвитку технології для господарства УССР. Така постановка відповідала партійним дорученням і накладеним Москвою завданням, на що врешті покликалися вчені в часі дискусії, говорячи про „настанови ЦК КПСС і товарища Л. Брежнєва".

Коли йдеться про учених-суспільствознавців, то вони також не без „навантаження". РАТАУ інформує, що „велику роботу провадять учені - суспільствознавці по підготовці капітальних досліджень про безсмертний подвиг нашого народу, про всесвітньо-історичне значення великої перемоги", тобто перемоги у Другій світовій війні.

На зборах виступали з підсумковими доповідями керівники окремих відділів: математики, механіки і кібернетики, фізики, фізико-технічних проблем матеріялознавства, фізико - технічних проблем енергетики, хемії і хемічної технології, наук про Землю, загальної біології, біохемії, фізіології і теоретичної медицини, економіки, історії, філософії і права та літератури, мови і мистецтвознавства.

Звідомлення РАТАУ кінчається „декларацією" українських вчених докласти „максимум зусиль для безумовного виконання величних накреслень XXIV з'їзду КПРС", та що „натхнені піклуванням партії і уряду про дальший розвиток науки, дослідники з ще більшим піднесенням розв'язуватимуть завдання завершального року п'ятирічки".

Після закінчення загальних зборів відділів Академії Наук УССР, 19 березня почалися загальні збори Академії Наук УССР, на яких доповідав президент Академії академік Б. Є. Патон. У роботі зборів, що продовжувалися ще 20 березня, взяли участь член Політбюра і секретар ЦК Компартії України О. А. Титаренко та заступник голови Ради міністрів УССР О. О. Бурмистров, завідуючі відділами ЦК Компартії України, керівники деяких міністерств та відомств.

Подяка

УПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ в НЮ ЙОРКУ

щиро дякує всім тут поданим Жертводавцям за їх щедрі грошеві допомоги Клюбові та за високі листовні чи особисті оцінки Клюбу за його 25-річну працю на культурному полі.

По 300.00 дол. — Укр.-Амер. Футбольне Товариство Інк., Н. Н. (просить не виявляти прізвища).

По 250.00 дол. — Комітет Об'єднаних Амер.-Укр. Організацій м. Ню Йорку, Укр. Конґресовий Комітет Америки.

150.00 дол. — Український Народний Союз.

По 50.00 дол. — Братство Вояків Першої укр. Дивізії УНА — Станиця Ню Йорк, Укр. Музичний Інститут, Ліда Осінчук, Мирон Сурмач, Петро й Ліда Ящиничі.

По 25.00 дол. — Ольга Фараонова, Анастазія Цв'ях.

По 20.00 дол. — Іван і Ірина Жуковські, Роман Кобрин, Степан і Ольга Крижанівські, Іван Лозовий, Всеволод і Ліда Саленки.

По 10.00 дол. — Володимир й Тетяна Богачевські, Богдан Бородайко, Ірина Гошовська, Юліян і Іванна Гошовські, Дам'ян і Розина Захарченки, Марія Карпевич, Іван і Марія Кедрин-Рудницькі, Іван Керницький, Орест Клюфас, Стефанія Крушельницька, Осипа Лень, Надія Литвиненко, Любомир і Галина Мирошниченко-Кузьми, Стефанія Нагірна, Анна Никифоряк, Теодор Терен-Юськів.

Пан Джан Сміт подарував гучномовець і мікрофон.

Дальші, пізніше вплинулі пожертви будуть своєчасно подані.

В пошані до Первоієрарха

Українська католицька громада в Ню Бронсвіку, Н. Дж. — невелика. Вона завжди однак була дуже активна, хоч тепер трохи „притомлена", тому значних подій менше. Але життя громади не гасне, бо, немов на сторожі її живучости стоїть церква і заслужений парох о. крилошанин Василь Танчак, який хоч і досягає вже 80-го року життя, стратив зір і зменшились фізичні сили, не затратив однак сили духа, завзяття, бистроти ума і гарячої віри. На цьогорічній Просфорі, нашій родинній парохіяльній гостині, він палко закликав усіх до любови, єдности і згоди. „Одної ж матері ми діти, члени славного народу, тож ділитись, обсварюватись це — сором. Стільки перед нами світлих завдань. Разом, всі труднощі переборемо, а світлим прикладом посвяти і труду є для нас і завжди буде наш Первоієрарх Кардинал Иосиф" — говорив о. Парох.

Студент Юрій Головінський прочитав вірш Р. Завадовича, присвячений Владиці Иосифові Сліпому. І так ми, у піднесені духа, славлячи Різдво Христове, колядуючи, відзначили теж 35-ліття епископських свячень кардинала Иосифа і 30-ліття вступлення на митрополичний престіл. Всі присутні на цьому святі, яке відбулось в неділю, 26-го січня ц. р. в церковній залі, склали поклін Первоієраркові, бо де б не билось українське серце, там існує глибока любов і пошана та подив до Голови Української Католицької Церкви, який став пламенним борцем за її помісність, за її життя.

Святочну промову з різдвяною тематикою виголосив проф. Іван Головінський, а о. Давид Клуні в душпастирському слові провів розважання на тему всеобіймаючої доброти Всевишнього Бога.

Два брати і сестричка — всі троє Ковальчуки, малі школярі, деклямували різдвяні вірші, що їх їхня мати навчила дбайливо. Маріян Луцик грав на бандурі.

Гостину приготовили, як завжди, працьовиті члени Сестрицтва під проводом пані Марії Слободян. Понад 100 присутніх раділи тим, що між ними — їхній довголітній душпастир — о. крилошанин Василь і його достойна дружина Олена, бо вони своїм трудом, пильністю і посвятою цілі десятиліття вирощували, серед труднощів і клопотів, нашу творчу парохіяльну громаду.

Наша цьогорічна Просфора скріпила духово громаду і додала її сили дальше активно працювати на славу Бога і добро українського народу.

Н.Н.

Перед концертом Олеся Кузишина

В неділю, 6-го квітня ц. р. в залі Українського Інституту Америки культурна публіка Ню Йорку почує осяги 16-літнього піяніста Олеся Кузишина, кляси проф. Мелянії Байлової, який самостійним речиталем закінчує 10-літню науку в Українському Музичному Інституті. Програма концерту це перекрій різних музичних стилів.

Вогатьом слухачам знайома особа високого, стрункого юнака з незвичайно серіозним виразом обличчя. Він виступає на пописах УМІ, на „Концертах Визначних Учнів", бере часто участь у вечорах Літературного Мистецького Клюбу, його пам'ятають в Школі св. Юра, а богато слухачів пригадує самостійні концерти Олеся, що відбулись в Ню Йорку і Нюарку 1970 р. Його добре знають всі, як активного пластуна, що з останньої Орликіяди повернувся з титулом „Гетьманича".

Олесь Кузишин

Щоб розвинути Богом даний талан, треба перше за все сприятливої атмосфери в дома, і доброго педагога, який стимулював би учня до щораз вищих осягів. Власне ці обставини помогли Олесеві прекрасно розвинутись музично.

Для пропагування української музики серед чужинців Олесь вже 10 років бере участь в Авдиціях; „Мюзік Едукейшен Ліг", „Асосієйтед Мюзік Тічерс Ліг" і „Нешонел Гілд оф Піяно Тічерс", де кромі приписаної програми виконує українські композиції.

Американські музики (Джаджі) Бетті Ліфф Сімс, Дороті Л. Долл, Стюарт Пратт, Флоренс Саммонс, Роберт Гольслеттер, Брет Сірс, Ленс Фловер, Г. Шельдон Тімермен, Жон Ф. Баєрс, які при іспитах слухали Олеся, дають йому найвищі оцінки, підкреслюючи його талан, блискучу музичну пам'ять, чітку техніку, правильне фразування, динаміку і зрілість, як на молоденький вік. Вони зазначують, що з приємністю слухали гру і висловили признання учительці Олеся проф. Мелянії Байловій.

Збираючи отже найвищі оцінки, золоті нагороди, Олесь вже від 1966 р. бере участь в концертах спонзорованих згаданими організаціями в репрезентативних залях Ню Йорку, як Карнеґі рісайтел Голл, Тавнголл і Камі Голл, та несе добре ім'я Українського Музичнозо Інституту Америки в американське середовище.

Таїса Богданська

„Похиливея Снігодід..." — березневе число „Веселки"

Матеріял, що притягне увагу малих читачів березневого числа „Веселки", як своїм змістом так і оформленням, це „Казка про синьоку Ганнусю". Мотив казки: сирітка Ганнуся, яку за її доброту, ввічливість, чемність, працьовитість фея нагороджує не лише скарбом, але й обдаровує її нематеріяльними вартостями, кріпким здоров'ям, погодою духа, вдоволенням, щасливим життям. Противенством Ганнусі є її злюща, захланна на гроші господиня, в якої сирітка служить. За неситість ця сама фея, яка нагородила Ганнусю, замінила її в скелю. Цьому мандрівному мотивові переповідач казки Р. Михайлович надав український національний, точніше реґіонально-гуцульський кольорит, який підкреслила кількома чорними й кольоровими ілюстраціями, заставкою й кінцівкою Галина Мазепа.

Гумористичне, але життьово-правдиве оповідання Олени Цегельської (іл. З. Онишкевича) „Івасик-забудько" розказує про завжди розгубленого хлопчика, який врешті вилікувався з поганої звички забудькуватости.

Ці два основні матеріяли березневої „Веселки" обрамовані сезоновими віршами про кінець зими й початок весни. Віршик Роляника „Всі танцюють гопака", дав тему Б. Божемському до вступної ілюстрації, яка зображує лісових звірків, що під звуки бандури в оточенні перших квіток і лозових бруньок, витинають гопака на свіжій травиці.

Інші вірші з цього циклу це, Р. Заводовича „Похиливея снігодід" (іл. І. Бриковича), його ж „Цінь-цірінь", врешті цього самого автора вірш „Як діти проганяли дозимків" в оформленні Ю. Козака і „Лінивий вуйко-бурмило", (іл. Ю. Козака), про пробудження ведмедя з зимового сну.

Чолова сторінка березневого числа присвячена Т. Шевченкові. Це вірш Г. Черінь „Наш Тарас Шевченко" з мелодією В. Шутя й ілюстрацією П. Холодного, новаки перед погруддям Кобзаря, вірш Роляника „Т. Шевченко — приятель дітей" з кольоровою ілюстрацією П. Андрусева — поет в оточенні сільських хлопчиків і дівчаток, і вірш К. Перелісної „Однакова помилка" (іл. Ю. Козака).

О. Лотоцький-Білоусенко у 49-му розділі „Лисички Сестрички" (іл. М. Михалевича), розказує про те, як лисичка перехитрила сердитого вовка.

Темою „Гоци Драли" (Р. Заводович-Холодний) є непереможне бажання гномика чхнути й як він це зробив, хоч Гоца йому заборонила.

Сімнадцятий розділ „Богдана, Січового стрільця" розказує про визволення Богданом арештованих червоними воякими киян, про розгром і розброєння ворожих конвоїрів.

Рубрика „З дитячого життя" знайомить читачів з ляльковим театром 83-го Відділу СУА в Ню Йорку. Допис про цей театр прикрашений фото, що зображує сцену з казки — п'єски „Івасика Телесика".

Число доповнюють сміховинки й загадки та розваги. Число надруковане ранньовесняними кольорами.

В. Б.

Відзначено Січневі Роковини в окрузі Морріс

Виппані, Н. Дж. (Є. С.). — Управа району Гановер у своїй окремій резолюції проголосила 22-го січня Днем Української Незалежности. Тому Відділ УККА Округи Морріс вручив делеґації Управи американський і український прапор, які повівали 22-го січня над адміністраційним будинком району Гановер. Делеґацію УККА репрезентували: проф. Є. Федоренко, пані Я. Мулик, інж. О. Білинський, А. Ружон і В. Осадчук та члени Студенської Громади Аня Гаврюшенко і Оксана Федоренко, а Управу представляли Гаролд Кінен, адміністратор, М. Савка, член Управи та Гаррі Гомінюк, начальник поліції. Під час цієї церемонії передачі прапорів були представники преси, які подали обширний матеріял і фотографії в місцевій газеті „Рідженал Віклі Нюс" з 22-го січня.

2-го лютого відбулася святочна академія в залі Української Католицької Церкви в Виппані, присвячена 57-ій річниці проголошення незалежности і 56 роковини соборности УНРеспубліки. Академію провадила студентка Анна Івашко. Доповідь про „Значення Січневих Дат" виголосив д-р Є. Федоренко, професор Раттерського університету в Нюарку, проаналізувавши ці великі історичні події та їх значення в боротьбі українського народу за свої права та свободу до сьогоднішнього часу. В концертовій частині брала участь Капеля бандуристів I УД УНА міста Нюарку, під мистецьким керівництвом О. Головацького; дует в складі І. Біленької і М. Кольцьо, акомпаніямент на бандурі С. Біленького. Віра Марусин виконала в'язанку українських пісень на скрипці, як також і її шистирічна сестричка; Оксана Федоренко продеклямувала поему І. Баряного. Співом „Ще не вмерла Україна" закінчено свято.

ВОНИ КАРАЮТЬСЯ...

(Продовження з 1-ої стор.)

знів неросіян змушують комунікуватися з адміністрацією тільки в російській мові, а висилку і передачу листів затримують під претекстом, що вони написані неросійською мовою. На побаченнях забороняють розмовляти рідною мовою навіть з родичами. Численні прохання і домагання політв'язнів, щоб вони відбували свої покарання на територіях своїх республік, відкидають."

Про умови праці в'язнів, З. АНТОНЮК говорить:

„Широко застосовується примусове поєднання робіт (без оплати, звичайно!). Кількість годин у нічних змінах не є точно визначена. Часто примушують працювати підряд дві зміни (без будь-якої оплати за надпрограмові години), немає скорочених годин праці на шкідливій для здоров'я роботі (або будь-якої компенсації за роботу понад норму); додаткове харчування (звичайно порошковане молоко) видають не часто і не усім, яким належиться (стало своєрідною нагородою). Графіки суміжности — звичайні фікція: немає умов для відпочинку другої зміни (житлові секції дуже великі, у них находяться усі зміни)... В теорії виробництво працює на дві зміни а фактично на три (друга зміна працює дві зміни підряд)."

„...Напіввійськовий режим з вічними перевірками, як вдень так і вночі, шикування і ходження в лавах, життя в казармених приміщеннях — по сорок людей і більше в одній секції, в'язничий одяг і взуття, понижуючі людську гордість ярлик з прізвищем, нашитий на верхній одежі кожного в'язня, малокалорійне одноманітне харчування за 43 копійки денно і т. п."

На питання, які існують взаємини між політв'язнями, С. ГЛУЗМАН сказав:

„Загально я можу підкреслити, що тут я вперше побачив інтернаціоналізм не на словах, а на ділі, зокрема між тими, що їх називають «буржуазними націоналістами», дарма, що КҐБ і МВД уже довгі роки послідовно намагається посварити між собою політв'язнів різних національностей".

Про різні групи українських політв'язнів говорив Є. ПРИШЛЯК.

„Зараз після війни в концтаборах було багато політв'язнів, категорію яких визначали словом «за війну». Частину з них звільнили, дехто вмер, інші сидять ще й досі. Таких «злочинців» судять ще й тепер і привозять до таборів — з якою метою, думаю, усім відомо. У цій категорії до 60-их років були переважно учасники українського збройного підпілля, їх родини і такі, які матеріяльно і морально підтримували підпілля. Це була переважно сільська молодь, відтак робітники-ремісники, відтак студенти й інтелігенція. Такий самий був склад політв'язнів з Прибалтики. Їх засуди були жорстокі — від 10 до 25 років; багато з них загинуло у тяжких умовах таборів. В 1957 році більшість з них звільнили, деяких перед закінченням строку; ті що залишилися, це люди із знищеним здоров'ям і розхитаною нервовою системою.

„Після цілковитого знищення збройного підпілля, у другій половині 50-их років у тюрми і концтабори почали привозити політв'язнів іншої категорії. Це були переважно люди, що виросли і дозріли при совєтській владі — майже усі інтеліґенти і робітники. Вони бачили, що в країні немає елементарних демократичних свобід і рішили домагатися і боротися за них. Прийшли нові арешти і розправи. В 1961 році у Львові судили групу 7 чоловіків (усі з середньою і вищою освітою) за те, що вони, покликаючись на відповідну статтю конституції, провадили пропаганду за виступлення України з Совєтського Союзу (група Лук'яненка-Кандиби).

„В наступному році судили групу 20 людей — організації „Українського Національного Комітету", метою якого було друкувати і розповсюджувати літературу, яка голосила ідею незалежности України. Дві особи з тієї групи розстріляно, інших запроторили до таборів на [illegible] до 15 років. Близько 20 чоловіків судили у Львові, Івано-Франківську, Києві та інших містах України в 1965 році за виступи і оборону демократичних свобід. В 1967 році в Івано-Франківську судили організацію „Український Національний Фронт", що видавала і розповсюджувала самвидавну літературу. Усі судилища годі перечислити, але характерною рисою їх було те, що під репресії підпадали письменники, наукові робітники й інтеліґенція у найвищому розумінні".

На питання, якими засобами можуть в'язні боротися за свої права, СВІТЛИЧНИЙ відповів:

„На окрему увагу заслуговує така форма боротьби як голодівка. До неї ставиться і адміністрація табору і в'язні по-різному. „Себе ж калічите", не без злорадности говорили деякі офіцери, коли у травні-червні цього року (1974), протестуючи проти сваволі таборової адміністрації, більша група в'язнів провела одномісячну голодівку.

„Звичайно, голодівка у совєтському таборі, з якого в'язень не може повідомити навіть родину, а про більший розголос і мови немає, далеко не така ефективна як у інших країнах. Але і тут вона дає свої висліди і це не випадковість, що часто користуються цим засобом. Я є у таборі менше як рік, а вже брав участь у чотирьох голодівках. До тепер таким чином вдалося бодай у якійсь мірі звернути увагу вищих інстанцій на ситуацію в таборі. Лише під час голодівки і після неї до табору приїжджають представники вищих органів і пробують вияснити ситуацію на місці. Та оскільки різних безчинств таборової адміністрації усе багато, то на деякі звертають увагу і бодай частково стараються усунути їх. Мені, наприклад, в кінці 1973 року забрали наукові записки на філологічні теми. Більше як пів року я намагався без успіху довідатися, що ними зробили: коли вже рішив, що вони пропали, мені їх несподівано повернули «якраз під час голодівки»".

УКРАЇНСЬКІ ТА ІНШІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ РОЗПОВІДАЮТЬ

Дуже характеристичні відповіді дали в'язні на питання чи жалють, що доля привела їх до концтаборів. Ось ті відповіді:

З. АНТОНЮК: „Коли я оцінюю моє життя хоча б від початку 1960-их років і аналізою механізм здійснювання того, що називається „законність" у відношенні до інакше думаючих, то мені жаль, що я пізно відчув себе громадянином, а до того часу був тільки пасивним обсерватором соціологічних процесів у совєтському суспільстві. Про різні сторони совєтські законности я знав тільки з різних поголосок, тому я радий, що тепер я маю змогу випробувати усе на власній шкурі... „Хто не був в ДОПР-і, той не громадянин".

ЛЕВ ЯҐМАН: „Чи я жалію? Звичайно, я не відчуваю особливого задоволення з приводу того, що мене розлучили з моєюріднею, позбавили елементарних благ нормального людського буття, що загнали за колючу загороду. Зрозуміло, що усе це залишить слід, відіб'ється на здоров'і, до якоїсь міри вплине на характер, внесе нові елементи у світогляд. Це певне. Проте я переконаний, що якраз ув'язнення звільнило мене від тієї „інтелектуальної м'якотілости", у чому слово Ленін обвинувачував інтеліґенцію, і за тим я не жалію".

АР'Є ХНОҐ: „Жаль бути довгі роки далеко від родини і батьківщини. Та рівночасно у багатьох відношеннях я задоволений. Арешт і суд наді мною і моїми товаришами був одним з факторів, що причинився до зміни совєтської політики у відношенні до еміґрації жидів..."

ІГОР КАЛИНЕЦЬ: „Як кожен в'язень, болію серцем за свободою, але, враховуючи тверезо сьогоднішню прихоблюючу ситуацію на Україні, я волію табір і, як казав Антонич, „хвалю життя, жорстоке і сукате". Воно дає мені друзів, відданість яких виявляється у щоденних випробуваннях, а не у богемі. І тут знову згадую молитву Антонича:

„але молімся зорям дальнім щоб нам дали на світі цім життя ве чне і страдальне"

ІВАН КАНДИБА: „Я ніяк не жалію, що станув на шлях, який привів мене до концтабору, та ще й на такий довгий час. Не можу жаліти за втраченою свободою, якої не мав. Хіба можна почувати себе вільним, коли ти свідомий, що твоя батьківщина у неволі. Тут приходиться переживати багато труднощів, але я почуваюся морально краще ніж тоді, коли формально нібито свобідний, я не міг причинитися до покращання долі моєї батьківщини. Чим довше я перебуваю у цих умовах, тим ясніше усвідомлюю собі, що я вибрав правильний шлях і що справжня свобода наступить лише тоді, коли визволиться моя батьківщина — Україна".

СЛАВА ГЛУЗМАН: „Так, жалію. Незалежно від того, що я тут, я не тільки відбуваю „строк покарання". На волі я міг би активно протидіяти злочинній ескульпації здорових людей. Я психіятр, отже компетентна людина, а у той же час активно протестують проти ескульпацій в СССР представники різних професій, на жаль, за винятком психіятрів. Для цього є об'єктивна причина. Мій друг — Леонід Плющ перебуває у спеціяльній психіятричній лікарні МВД..."

ІВАН СВІТЛИЧНИЙ: „Перехід від „свободи" до „несвободи" не був у мене такий різкий, як у декого. Довгі роки перед арештом я не міг знайти праці за фахом, мої літературні твори, що не мали жадних антисовєтських спрямувань, не були друковані тільки тому, що моє прізвище не було приємне для офіційних кол, словом, і до часу арешту, я у дійсності був поза законом. У цьому відношенні після арешту я багато не втратив. Звичайно, це важко по кілька років не бачити дружини, матері, близьких друзів і родичів, з якими раніше ділив усі радощі і турботи. Крім цього, головним сенсом мого життя була філологічна праця, а не „політика". Тут у таборі для таких професій немає елементарних умов.

„Арешт, суд, ув'язнення і випробування з цим зв'язані, звільнили мене від деяких наївних ілюзій, спричинилися до більш серйозного з'ясування моральних переконань, і у цьому відношенні ця життєва школа багатша ніж кабінетна. Я втратив деяких друзів, які не витримали важких випробувань, але скріпилася моя дружба з іншими, а крім цього я придбав друзів, про яких раніше я не міг навіть мріяти. Крім того, тут у таборі, я, як літератор, можу спостерігати різнородних характерів, знайомитися з такими неймовірними людськими долями, яких на свободі я не зустрінув би за усе моє життя. Тому мені важко сказати, чи я більше втратив чи більше здобув, чи навпаки. Та як би не було, на свою долю я не нарікаю і моїм друзям на волі не завидую".

ВЛАДІМІР БАЛАХАНОВ: „Не жалію..."

БАҐРАТ ШАХВЕРДЯН: „Я знав, яка мене чекає судьба. Але без жертв свободи не дістанеш! Для справжнього патріота боротьба за незалежність своєї батьківщини — це щастя і честь і змисл життя. Боротьба до остаточної перемоги! Це наша девіза! Наша форма боротьби — мирна, чесна, хоч проти нас підступність, жорстокість і деспотизм. Нас можна знищити фізично, але перемогти неможливо! Хоч мені важко у концтаборі, важко миритися з знущаннями, з примусовим, важким, принижуючим людську гідність режимом, від всіх своїх ідей і цілей я не відмовлюсь і не відступлю. Хоч я погано себе почуваю (хвороба серця, шлунка і т. д.), але сила волі, стійкість, духова енерґія, надія і мрія дають мені силу. В концтаборі я пізнав і побачив багато людей, які сидять 25 і більше років, молодих патріотів - демократів. Це для мене університет життя. Люди десятків національностей — українці за незалежну Україну, прибалтійці, яких єдина вина у тому, що вони безмежно люблять свою батьківщину, жиди, які хочуть жити в своїй батьківщині — Ізраїлі, молоді люди різних національностей, які хочуть [illegible] ти фізично, але перемагти тичну перебудову суспільства. Вина усіх їх у тому, що вони хочуть жити свобідно і достойно.

„Я люблю життя і свободу. Я хочу мати свобідну демократичну єдину Вірменію. І не моя вина, що я родився тут і що я такий. Я не розумію, як деякі державні, політичні і суспільні діячі заявляють, що репресії проти патріотів і демократів, їхні арешти і ув'язнення у психіятричних лікарнях, тюрмах і концентраційних таборах, це внутрішня справа СССР. Нам, політв'язням, очевидно, нижче гідности торгувати власним сумлінням".

У 60-річчя бою на Маківці

Українські Січові Стрільці розпочали свої бої із відвічним ворогом України в Карпатах. Від Ужока-Сянки пройшли вони бойовий шлях по цілій Україні. УСС, мандруючи зі зброєю в руках по бойківській частині Карпат, залишили незатертий вплив на бойків, який був підставою їх національного та політичного освідомлення по обох узбіччях. Дальшим його виявом були геройські змагання Карпатської Січі та частин УПА.

Найславнішим боєм УСС-ів був переможний бій за гору Маківка, що опісля стала місцем загальної національної пошани. Бої за Маківку розпочалися вночі з 28-го на 29-те квітня 1915 року, та тривали до 1-го травня. Під натиском стрілецької сили і завзяття, ворожі московські сили заламалися і пішли врозтіч, від смерти врятувалися лише ті, що попали в полон. Маківка залишилася в руках УСС-ів. Бій на Маківці був першим успіхом стрілецької зброї та стрілецького духа.

У денному наказі дивізії 2-го травня 1915 року ген. Фляйшман писав: „УСС-и можуть гордо глядіти на свої подвиги, бо повсякчасно залишиться в історії слава їхніх хоробрих діл та золотий листок в історії їхнього народу...". Головна Українська Рада (тоді репрезентація українського народу), вітаючи УСС-ів з перемогою на Маківці писала: „Ви молоді ідейні Сини наші і Браття заслужили собі на правдивий подив і щиру вдячність сучасних і грядучих поколінь". Боєва Управа також високо оцінила цей чин: „Побіда на Маківці перетриває не літа і десятки, але століття. Вона блистітиме в історії сонцем воєнної слави".

Маківка це гора на річці Опір, напроти сіл Тухля і Славсько (Скільщина), де поховано 42 поляглих УСС-ів. Поховали їх товариші зброї на узбіччі гори, і це кладовище стало місцем щорічних проща-мандрівок молоді та старших, і вони, мандруючи Бойківщиною, мали великий морально-ідейний вплив на місцеве населення та передавали йому своє патріотичне наставлення до боротьби за Самостійну Україну.

Хай слова учителя М. Савчина висловлюють те значення, яке мала Маківка для грядучих поколінь: „Бій на Маківці — це новий стовп в історії визвольної боротьби, це символ відновлення тієї боротьби за волю і незалежність укр. землі". Лист Командира Леґіону УСС-ів до Української Головної Ради ясно з'ясовує ціль їхньої боротьби: „Ми йшли в світову заверюху лиш тому, щоб наша Україна могла проголосити, що вона є і хоче бути, хоче мати своє місце під сонцем". Та снага і ті завдання УСС-ів продовжуються. Боротьба, яку почали герої Маківки, триває.

Сьогодні, у 60-ліття бою на Маківці, закликаємо українську громаду, а зокрема Молодечі Організації, відзначити цю нашу перемогу над москалями. Хай наша молодь виховується на світлих моментах українських збройних сил в нашій історії. Відзначім ті роковини гідно і масово відповідними імпрезами.

Головна Управа Товариства „Бойківщина"

ТАРЗАН, Ч. 7277. Життя Тарзана між мавпами

„Хоча я вчився з книжок і робив великі поступи, я надалі залишився Тарзаном, білошкірою мавпою, що скакала по деревах...

...брав участь в ритуалах, якими плем'я відзначувало важливі події у своєму житті...

...а також полював ножем і арканом на дикого кабана Горту чи на серну Бару!"